

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань антикорупційної політики

26 лютого 2026 року

Веде засідання голова комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. У нас сьогодні продовження низки засідань антикорупційного комітету, на яких ми з вами розбираємося із обставинами операції "Мідас", яких завдяки роботі Антикорупційного бюро з'являються все нові і нові. Я, колеги, зараз коротко окреслю інформаційну рамку, в якій ми сьогодні будемо розбиратися і далі будемо переходити до заслуховування відповідних органів.

Що ми маємо, колеги? У нас, як ви всі знаєте, минулого тижня Антикорупційне бюро і Спеціалізована антикорупційна прокуратура затримали і оголосили підозру вже колишньому, навіть подвійно колишньому, міністру енергетики, він же колишній міністр юстиції, пану Галущенку.

І тут я хочу на одному, колеги, наголосити. Ця робота, вона Антикорупційним бюро зроблена на дуже цікавому інформаційному фоні. Спочатку нам розповідали, що "плівок Міндіча" не існує взагалі в природі, це тривало десь декілька місяців, допоки НАБУ не оприлюднило ці плівки і вся країна не жажнулася від того, що ми почули. Далі нам розповідали декілька місяців, що це все порожній піар Антикорупційного бюро і що насправді ніяких документів і доказів немає, і саме тому Антикорупційне бюро не оголошує підозру Галущенку. І все це вперлося в момент, коли Антикорупційне бюро і Спеціалізована антикорупційна прокуратура оголосили цю підозру і показали, що справа не тільки в записах, а також є в антикорупційних органів можливість і розмотати весь цей клубочок фінансових (*нерозбірливо*), знайти всі ці трасти в офшорних юрисдикціях, схованих за ще одними трастами, схованих за ще одними трастами, і в тому числі міжнародним правовим... міжнародною правовою допомогою отримати всю цю інформацію. І за це я дякую Антикорупційному бюро і Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі, і принагідно закликаю вчергове до інформаційної гігієни і менше звертати увагу на те, що пишуть анонімні телеграм-канали. Бо НАБУ раз за разом доводить, що ця інформація, поширювана інформація, просто не є правдивою. Я також сподіваюся дуже, що доля пана Галущенка, вона чекає також і на інших фігурантів, у яких були обшуки і яким наразі не оголошені підозри.

Разом із тим, ми із судового засідання по обранню запобіжного заходу пану Галущенку дізналися нові деталі спецоперації по атаці на Антикорупційне бюро і про елементи атаки, які ще продовжуються. Тож сьогодні, колеги, я би хотіла, щоб ми з вами поговорили і про перебіг розслідування по операції "Мідас", але також і про те, хто ці прекрасні достойники, які перешкоджають розслідуванню, і чим ми можемо допомогти антикорупційним органам, власне, продовжувати роботи їх роботу.

Отже, колеги, у нас на засіданні сьогодні присутній Директор Антикорупційного бюро. Присутній голова... Керівник, перепрошую, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Присутній заступник міністра юстиції Євген Пікалов, який принаймні присутній. Чого я, на жаль, не можу сказати про представників Служби безпеки України, які, на жаль, не знайшли можливим бути сьогодні присутніми. Я можу висловити свою суб'єктивну оцінку, як прийнято говорити, мені це виглядає так, що СБУ не вигадали, чим їм би виправдати свої дії, на мою думку, цього виправдання і не може існувати. Але, колеги, мушу зафіксувати, що ми не зупинимося на тому, що Служба безпеки просто не з'явилася, і будемо надалі запрошувати, надалі задавати питання, і, на щастя, для цього в народних депутатів є додаткові можливості. Без пояснень. Без пояснень.

Ми наше засідання, колеги, як і завжди наші засідання, транслюємо наживо. Відповідно давайте ми зробимо наступним чином. Я, напевно, передам слово одразу для того, щоб довго не говорити і перейти якомога швидше в режим обговорення, представникам антикорупційних органів.

І питання до вас, колеги, наступне. Я одразу весь масив питань озвучу, колеги і тоді проситиму вас на них відповідати в міру і в тому порядку, в якому вам зручно.

Отже, перше. На презентації вашого звіту ви проінформували, що в однієї із детективів Антикорупційного бюро виявлено прослуховуючий пристрій. Причому я так розумію, це прослуховуючий пристрій виявлено вдома. Поділіться з нами, будь ласка, тими деталями, власне, цієї ситуації, якими ви можете поділитися. І скажіть, будь ласка, чи зрозуміло, хто встановив цю прослушку, чи це зробили правоохоронні органи, чи якщо це зробили правоохоронні органи, то які і з якою метою.

Далі, ви інформували нас на минулому засіданні, що представники правоохоронних, і не тільки правоохоронних органів, тих органів, які мають повний доступ до реєстру судових рішень, переглядають, за вашою інформацією, ухвали Вищого антикорупційного суду щодо обшуку, щодо дозволів на обшуки і щодо інших процесуальних дій, пов'язаних із розслідуваннями НАБУ. Скажіть нам, будь ласка, чи встановлено, хто ці люди, які переглядають ці ухвали, і на яких підставах вони переглядають ці ухвали. І якщо це не пов'язано із безпосереднім здійсненням їх обов'язків в рамках кримінальних проваджень або що, то, власне, як НАБУ на це реагує?

Далі. Ви на минулому засіданні нашого комітету інформували нас, що з великою долею ймовірності з системи "Безпечне місце" змогли фігуранти, і тепер вже підозрювані злочинного угруповання... Як ми правильно його називаємо – Мідас, Міндіч? Давайте називати – Міндіч. Злочинного угруповання пана Міндіча отримувало інформацію про рух оперативних транспортних засобів Антикорупційного бюро, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. І ви нам тоді казали, що є в Антикорупційному бюро певні штучно створені іншими органами складнощі в отриманні такої

інформації. Будь ласка, скажіть нам, чи вдалося з'ясувати, отримати цю інформацію, хто ж переглядав рух оперативних авто.

І ще буквально дві речі хочу вас одразу спитати і передам вам слово. Що ви можете нам, колеги, сказати щодо перебігу розслідування по "Міндічгейту"? Наприклад, в нас нещодавно на засіданні ТСК, яку очолює пан Железняк, був присутній такий собі пан Ковтонюк, який досі продовжує бути виконувачем обов'язки керівника правління Енергоатома, по якому ми з "плівок Міндіча" почули, що ймовірно він міг виконувати домашнє завдання. Я, поважаючи таємницю слідства, просто поставлю це питання. Якщо ви можете нам щось повідомити щодо розслідування, зокрема цих обставин, будемо вам дуже вдячні. І, власне, чим ми можемо допомогти вашій роботі на законодавчому рівні через функції парламентського контролю, будь ласка, також нам скажіть.

Напевно, пану Кривоносу першому я дам слово. Так, пане Семене? Будь ласка, вам тоді слово.

КРИВОНОС С.Ю. Дуже дякую, шановні члени комітету, шановна голово. Я, з вашого дозволу, відповім на ряд запитань, потім передам слово своєму колезі Олександрю Абакумову як керівнику органу досудового розслідування, який здійснює керівництво в кримінальних провадженнях, які ви перерахували.

Отже, що нами встановлено на рахунок пошуку відповідних ухвал у межах кримінального провадження, в межах умовно, який має умовно назву операція "Мідас", це кримінальне провадження 52025472. Нами встановлено наступне, що за номером кримінального провадження, а також за іншими даними, такими як прізвища фігурантів цього кримінального провадження окремі або навіть адреси певних об'єктів, було здійснено уже, тут слід зазначити, після початку відкритої фази цієї операції, після 10 листопада, про що ви знаєте, але в подальшому здійснювався пошук в реєстрі наступних ухвал, які можуть бути в даному кримінальному провадженні, чи будь-яких інших рішень наступними працівниками: оперуповноваженим Служби безпеки України 14.11.2025 року Романченко О.В.; оперуповноваженим Служби безпеки України 14.11.2025 Войтко; працівник УСБУ в Житомирській області Лутай; працівник центрального апарату Державного бюро розслідувань Згіблов; заступник начальника відділу Офісу Генерального прокурора Гавриш; начальник відділу Офісу Генерального прокурора Сидоров; заступник Голови АРМА (Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами) Великоречанін 28.11.2025 (там за цікавим параметром він шукав); працівник ГУНП в Миколаївській області Національної поліції Русавський 28.11; Махаринський – Головне слідче управління Служби безпеки України 01.12. Це за номером кримінального провадження.

Також за контекстним пошуком, за прізвищем підозрюваного, кримінального провадження колишнього віцепрем'єра, або певними адресами

проживання, пошук судових рішень здійснено такими особами: Клименко, спеціаліст Державної служби фінансового моніторингу України, 20.11; Жук, суддя Київського апеляційного суду, 01.12.2025; Великоречанін, заступник Голови АРМА, 28.11.2025. Тобто Великоречанін шукав за датами, за номером кримінального провадження, а також за прізвищем колишнього віцепрем'єра, який підозрюваний в даній справі. Це, що стосується пошуку... Це недалеко, ми досліджуємо далі цей перелік, там вже більш пізні періоди охоплюються, тому ці відомості менш релевантні. Чим далі від, умовно кажучи, початку операції, тим це вже може бути обумовлено різними професійними нюансами.

Також 29-30 грудня 2025 року на підставі ухвали Вищого антикорупційного суду ми мали труднощі з отриманням цих відомостей на запит. Нас попросила Київська міська державна адміністрація звернутися з відповідною ухвалою про проведення тимчасового доступу до речей, документів, які перебувають у володінні КП "Інформатика", виконавчого органу КМДА, за результатами цього тимчасового доступу, це так звана умовна назва "Безпечне місто", про яке всі говорять і про яке говорили ми, з цієї системи нам отримано відомості про користувачів, які здійснювали перегляд руху службових транспортних засобів НАБУ.

Опрацюванням отриманої інформації встановлено відомості, які свідчать про те, що протягом 25-го року наявні випадки пошуку у комплексній системі відеоспостереження міста Києва транспортних засобів НАБУ працівниками Центрального управління Служби безпеки України, ДБР, Бюро економічної безпеки, Нацполіції України. Тут є перелік транспортних засобів, прізвищ, я просто не буду далі вдаватися, тому що тут доволі відомостей багато, не хочу віднімати час. Досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні триває, встановлюються всі обставини, відомості перегляду, чи здійснювався такий перегляд на законних підставах.

Щодо перегляду реєстру судових рішень. Я одразу можу сказати, а що вони там переглядали, які законні підстави переглядати за пошуком, за номером кримінального провадження, реєстр судових рішень щодо рішень, які виносяться ВАКС у нашій справі, яку ми розслідуємо і здійснює процесуальне керівництво САП, жодних підстав немає.

Щодо безпечного місця, слід віддати належне. Тобто ці заходи могли проводитися, якщо вони проводилися в межах чинного законодавства, ми будемо це з'ясовувати. І в тому числі будемо звертатися, і вже звертаємося з відповідними запитом до правоохоронних органів, які здійснювали такий пошук.

Але проблема в чому? Якщо це, наприклад, умовно, службовий автомобіль конкретного працівника Національного антикорупційного бюро, який цілком ймовірно, ми допускаємо, може бути причетний до вчинення якихось злочинів, щодо нього може бути якась інформація, і здійснюється відпрацювання цього працівника в межах на підставі рішень судів, процесуальних рішень відповідних посадових осіб Служби безпеки України чи Національної поліції, чи Бюро економічної безпеки, чи будь-якого іншого

органу, це на законних підставах. Але є тенденція, що відстежують транспортні засоби, відстежували декілька транспортних засобів з цього переліку, не розкриваючи деталей, чому я особливо і не зачитував теж, це можуть бути машини підрозділів, які здійснюють певні оперативні заходи. Відповідно, відповідаючи на запитання, яким чином можна відстежувати, якщо водії тих чи інших фігурантів, охоронці чи, наприклад, правоохоронці зацікавлені в тому, щоб, скажімо, дивитися наші активності, наші оперативні заходи, вони можуть за допомогою цієї системи, скориставшись, фактично розконсервувати нас перед потенційними фігурантами.

ГОЛОВУЮЧА. Я уточню, з вашого дозволу. Чи правильно я зрозуміла, що ви вважаєте, що пошук по реєстру судових рішень, зокрема по рішенням ВАКС, це фактично ухвали можуть бути тільки на слідчі дії. Да?

КРИВОНОС С.Ю. Це можуть бути різні... Да...

ГОЛОВУЮЧА. Переважно на тій стадії операції це фактично тільки ухвали на слідчі дії, частина з яких, звичайно, потребує збереження конфіденційності, бо тоді підслідчі дії закінчуються нічим. Ваша гіпотеза, що перегляд ухвал на слідчі дії здійснювався цілою низкою представників органів Служби безпеки України, Служба безпеки України в Житомирській області, наприклад, центральним апаратом Державного бюро розслідувань, Офісом Генерального прокурора і навіть тодішнім заступником Голови АРМА, ваша гіпотеза в тому, що цей пошук по реєстру судових рішень здійснювався не в межах виконання цими співробітниками їх службових обов'язків, а фактично для спроби отримати в позапроцесуальний спосіб як для цих людей інформації про діяльність Антикорупційного бюро. Така ваша гіпотеза, правильно?

КРИВОНОС С.Ю. Я не можу стверджувати, висувати гіпотези, ми або ґрунтуємось на доказах, або ні. Немає логічного пояснення, чому в реєстрі судових рішень за номером нашого кримінального провадження таке широке коло осіб, не дотичне до цього кримінального провадження, щось намагалося дізнатися за пошуком по номеру кримінального провадження, а також прізвищами окремих фігурантів даного кримінального провадження підозрюваних. Тобто це питання що, цікавості було конкретно, чи дізнатися, які ще можливо інші ухвали з'являться в межах цього КП?

ГОЛОВУЮЧА. Це виглядає дивно.

КРИВОНОС С.Ю. Тому що оскільки КП, це вже номер цього кримінального провадження вже не є таємницею після 10 листопада, тому що ми зверталися, вручали відповідні повідомлення про підозру, зверталися з клопотаннями про запобіжні заходи. Цей номер КП і фігурантам відомий був. Питання в тому, а що такого, це що, просто цікавість, чи яка була підстава саме

здійснювати пошук в реєстрі судових рішень, маючи повний доступ відповідний?

ГОЛОВУЮЧА. Ви досліджуєте зараз. Фактично може... свого доступу до повного реєстру судових рішень з метою отримання просто інформації про діяльність НАБУ. Правильно я розумію? Така гіпотеза має місце бути?

КРИВОНОС С.Ю. Логіка така, я це неодноразово повторював, що насправді у нас є заходи, що яким чином... ми вживаємо заходів для того, щоб конкретний зміст ухвал не став відомим. Але це потрібно змінювати на законодавчому рівні. Це ненормальна історія, в якій всі особи, які мають повний доступ, можуть переглядати наявність чи відсутність відповідних там рішень судів у реєстрі судових рішень. І питання в тому, що ми вже неодноразово говорили про цю проблему, у нас навіть є кримінальне провадження з цього приводу, і не одне, де цю прогалину потрібно усувати на законодавчому рівні. Тому що це ж проблема не тільки НАБУ і САП, це проблема взагалі всієї правоохоронної системи. Але чомусь це не зрушується з місця, тому що, ну, мабуть, і деякі люди взагалі будують на цих речах там бізнес. Тобто це...

ГОЛОВУЮЧА. У вас, до речі, є кримінальне... є провадження, в якому оголошені підозри якраз за ймовірний бізнес на незаконному доступі до ухвали про обшуки і так далі НАБУ.

КРИВОНОС С.Ю. Абсолютно точно.

Тому говоримо, ми говоримо, що цю проблему треба вирішувати на системному рівні. Зараз стверджувати однозначно, з якою метою ті чи інші особи, які мають відповідний доступ, переглядали, здійснювали пошук наявності судових рішень в межах даного кримінального провадження або за прізвищами фігурантів, з якою метою, на даний час говорити передчасно. Але сам факт, і як пояснити цей факт, а що цікавило такого працівників іншого правоохоронного органу за даним номером кримінального провадження? Все, що необхідно, ми продемонстрували в суді і продемонстрували суспільству в межах тих, в яких ми вважали за необхідне. Далі який сенс здійснювати пошук? Що, знову ж таки питання: це цікавість чи це якісь інші задачі виконувалися. Правильно?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Ви дозвольте ще одне я уточню щодо отримання інформації про пересування службових автомобілів Антикорупційного бюро. А допоможіть мені, будь ласка, зрозуміти: за кермом або в службовому автомобілі Антикорупційного бюро в будь-який момент часу можуть же бути різні співробітники Антикорупційного бюро. Правильно?

КРИВОНОС С.Ю. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто якщо гіпотеза будується таким чином, що зазначені вами органи, які отримали інформацію про трафіки, розслідували діяльність конкретних співробітників, то як би отримання інформації про оперативні автомобілі, вона швидше допомагає отримати інформацію про те, що розслідує НАБУ, а не що робить конкретний співробітник.

КРИВОНОС С.Ю. І так, питання в тому, чи є транспортні засоби, які закріплені за окремими працівниками НАБУ, які займають, наприклад, певні посади, там керівні чи керівника органу досудового розслідування, чи керівника управління внутрішнього контролю, а є транспортні засоби, закріплені за підрозділом, в яких постійно змінюється особовий склад, який знаходиться за кермом і в складі екіпажу цього транспортного засобу. Виходить таким чином, що знаючи потенційно номери даних транспортних засобів, можна відстежувати їх пересування. Я не хочу розкривати деталей і змісту оперативної діяльності Національного антикорупційного бюро, але це можливо, враховуючи ті наші процедури, міжвідомчі нормативно-правові акти, які існують і з Національною поліцією, можливо дізнатися кількома шляхами: перше – це знати ці номери з певних джерел, а інше – це коли, дійсно, нас може фіксувати чи охорона якихось об'єктів особиста, чи водії. Наприклад, можливо помітили якийсь рух, буває таке, і потім починається перевірка, а що це за транспортний засіб. А далі по цій системі можна відстежити маршрут. Знаючи номер транспортного засобу, можна відстежити повністю маршрут його руху. І скажімо, де, в якій точці він почав цей рух і де він, умовно кажучи, його завершив. Таким чином, можна дізнатися, що, так, це, наприклад, якийсь заходи оперативні виконують працівники Національного антикорупційного бюро щодо певних фігурантів.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Лишилося ще без реакції, зокрема, питання по прослушці в детективки НАБУ.

КРИВОНОС С.Ю. Я передам Олександрові Абакумову слово.

ГОЛОВУЮЧА. Чи зрозуміло, хто і на якій підставі цю прослушку поставив?

АБАКУМОВ О.Ю. Я спочатку, з вашого дозволу, додам до того, що директор казав на перше питання з приводу того, хто дивиться реєстр судових рішень. Насправді ми зараз приходимо до тієї думки, що доступ до наших ухвал в наших кримінальних провадженнях в реєстрі судових рішень мають більше десяти тисяч людей: це всі судді, велика кількість співробітників АРМА, фінансового моніторингу, Нацполіції, ДБР, БЕБ, прокурорів, СБУ. І в

такій кількості людей неможливо втримати таємницю досудового розслідування.

Тому що якщо брати цю справу, з початку виходу у відкриту площину, коли ми провели обшуки, ми далі запланували ряд інших слідчих і процесуальних дій. Для цих слідчих дій необхідно було отримувати ухвалу про проведення обшуку. Ось ця ухвала про проведення обшуку вона потрапляє в реєстр автоматично з моменту її видачі. І в нас є 30 днів для того, щоб розрахувати, коли найоптимальніший час для проведення цього обшуку. І ось ці 30 днів будь-хто з цих співробітників може подивитися цю ухвалу і попередити людей, щодо яких ми хочемо провести цю слідчу дію. Ми вважаємо це максимально негативним ризиковим явищем для всього процесу кримінальної юстиції, тому що порушується сама таємниця шляхом розміщення в місті, де може подивитися більше 10 тисяч людей цю ухвалу.

Тому, якщо повертатися до вашого останнього питання, чим ви можете допомогти, ми системно протягом п'яти років вже кажемо, що це велика проблема для всіх правоохоронних органів. Але виглядає так, що це треба тільки нам, у сенсі тільки нам і з правоохоронних органів. Тому я прошу, якщо є можливість, допомогти нам з цим.

ГОЛОВУЮЧА. Я одразу зафіксую. Будь ласка, пропозиції на комітет надішліть, і ми відповідним чином будемо... просто офіційно ваші пропозиції по тому, що зробити, надішліть на комітет, і ми будемо реагувати. А щодо того, що це потрібно тільки НАБУ, тут це дуже просто пояснюється. Не всі правоохоронні органи однаково правоохоронні, от і все, хто на що вчився.

АБАКУМОВ О.Ю. Щодо встановлення засобів зняття інформації у керівниці одного з підрозділів. Перш за все треба зазначити, що це керівниця підрозділу, яка входить, по-перше, до складу слідчої групи, яка розслідує "Мідас", а з іншої сторони, вона очолює розслідування, пов'язане з відомими виробниками безпілотних летальних апаратів. І тут цей інтерес щодо встановлення її засобів зняття інформації найбільш обертає такого сенсу – для чого це. Це риторичне зараз питання, ми на нього поки що не відповіли. Але маємо відповідне розслідування, в рамках якого встановлюємо як всіх людей, які були залучені до встановлення цих засобів негласного зняття інформації, так і підстав.

Тут варто зазначити, що юридично через таємницю досудового розслідування, через обмеження, які встановлені режимом таємності, фактично перевірити, чи видавалися відповідні ухвали на проведення таких заходів, у нас немає інструментів. Тобто суди відповідні, які видають такі ухвали, зазвичай відповідають нам, що ви не є тим органом, який звертався за наданням такого дозволу, відповідно розголошення інформації щодо надання чи ненадання такого дозволу буде розголошенням інформації державної таємниці.

І щодо вашого питання, чи долучені, чи ми розуміємо, хто встановлював. Ми чітко розуміємо, хто це встановлював. Ми розслідуємо цей факт, і цьому буде надана належна юридична оцінка.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, я зроблю, якщо можна, в змістовному наповненню одну маленьку організаційну паузу.

Порядок денний ми з вами, колеги, маємо затвердити, гаразд. Наданий, колеги, вам проект порядку денного: заслуховування інформації. Нема ж заперечень по порядку денному? Давайте цю формальність також виконаємо, колеги. Перепрошую, що не одразу, просто збиралися колеги певний проміжок часу.

Окей. Колеги, хто за те, щоб затвердити запропонований порядок денний... Перепрошую, Анатолій Петрович, можна вас попросити взяти на себе функції секретаря? Да.

Хто за запропонований порядок денний? Проти? Утримався? Дякую дуже. Одноголосно.

БУРМІЧ А.П. 7 – за. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

_____. Анастасія Олегівна, можете повторити, ще у вас було питання, відповіли щодо виконуючого обов'язки керівника Енергоатома.

ГОЛОВУЮЧА. Я пропоную зараз трошки оптимізувати цю дискусію. ...до подальшого перебігу розслідування ті обставини, які ще не стали публічними, ми перейдемо трошки пізніше, а зараз я би пропонувала сконцентруватися, власне, на тих обставинах, які вже стали публічними і які потребують дослідження. Це, зокрема, і по цій прослушці, і по тому, як необмежене фактично коло осіб намагається отримати інформацію, і отримує інформацію, про рух оперативних транспортних засобів і навіть про ухвали з Єдиного реєстру судових рішень. Чи по цих питаннях, колеги з антикорупційних органів, ви бажаєте додати?

Будь ласка, пан Олександр Клименко, Керівник САП.

КЛИМЕНКО О.В. Я лише хотів додати трошки по реєстру судових рішень, чим це небезпечно. Тобто коли ти в пошук вбиваєш саме конкретне кримінальне провадження, його номер, тобі видає всі ухвали, які судом видавалися по цьому конкретному кримінальному провадженні. Ці ухвали вже можуть бути реалізовані як обшуки, а можуть бути і не реалізовані. І питання безпеки не лише в обшуках. Питання безпеки є і в тимчасових доступах, тому що ці тимчасові доступи отримуються, там перекладаються і направляються як міжнародна правова допомога до інших країн. Це дає

можливість відстежувати кожен крок слідства, куди ми рухаємося, який наш наступний крок буде, куди ми направимо міжнародку, і цим самим протидіяти нам покроково. Тобто фактично це така система протидія самому розслідуванню, якщо ти маєш доступ до цього реєстру.

Та кількість людей, які до нього отримували, там чомусь пошук здійснювали саме по номеру кримінального провадження. Я не знаю, може, ці оперативні працівники хотіли якось допомогти, може, їх варто включити в групу, раз вони...

ГОЛОВУЮЧА. Особливо СБУ в Житомирській області. Я переконана, що вони...

КЛИМЕНКО О.В. Да, вони вже настільки обізнані в матеріалах провадження, куди рухається слідство, може, у них є якісь цікаві ідеї. Тому в цьому небезпека є.

І саме врегулювання нормальної роботи цього реєстру – це досить важливий інструмент, який, до речі, і вирівняє питання стосовно невідкладних обшуків. Я вам скажу, що більшість правоохоронних органів, які проводять невідкладні обшуки, вони саме через це і проводять. Тому що поки вони подадуть клопотання... Не НАБУ, інші. Поки вони подадуть клопотання, поки вони отримають ухвалу, вже фігуранти знатимуть. Тому що цей реєстр, він настільки от дірявий. 10 тисяч чоловік знає, і всі там можуть навіть монітори проводити. Уже у нас приклад є таких розслідувань, коли одні дуже спритні адвокати розробили програму, яка моніторила цей реєстр там по кілька тисяч в день промоніторювала ухвал по ключових судах, це суди міста Києва (Шевченківський, Печерський), ВАКС, потім суди Харкова і Львова. Які моніторили по ключових словах, це адреси, це майно, це коди ...*(Не чути)* підприємств і тому подібне. Тобто по ключових словах вони надавали таку послугу, що ти завчасно отримаєш інформацію, якщо хтось звернеться з арештом, з обшуком і тому подібне. Тобто це така класична практика, з якою ми там дійсно ми цю реалізацію провели ще в 24-му році. Зараз 26-й, і ми не можемо все рівно врегулювати належним чином роботу реєстру. Через нього витікає дуже багато інформації.

Ну, а стосовно моніторингу по самому кримінальному провадженню, це небезпека, те, що відстежується покроково, куди рухається слідство і які наші наступні кроки, в принципі, можна таким чином передбачити.

Стосовно моніторингу автомобілів. Те, що може бути законна підстава моніторити автомобілі Національного антикорупційного бюро, це так. Така підстава може бути, ніхто не є святим, можуть бути якісь розслідування і відстеження цих автомобілів. Не може бути законної підстави для передачі цієї інформації в офіс злочинної організації. Тут ти вже ніяк не можеш це типу виправдати, чому ти передав конкретним людям інформацію про переміщення автомобіля.

ГОЛОВУЮЧА. Я нагадаю просто всім, як взагалі ми дізналися про те, що відслідковується рух оперативних автомобілів Антикорупційного бюро, тому що інформація про цей рух була в офісі злочинного угруповання "Мідас" і була вилучена під час обшуку. Правильно я розумію?

КЛИМЕНКО О.В. Так.

ГОЛОВУЮЧА. І тепер ми розуміємо, що за якимось ось таким співпадінням просто, да, співробітники Національної поліції, Бюро економічної безпеки, ДБР і, увага, центрального управління Служби безпеки України – це якраз ці люди, які здійснювали пошук. І відповідно чи можемо ми зробити гіпотезу, гіпотезу просто, поставити знак питання. Тобто нам слід поставити знак питання, чи це не якісь із цих достойників Служби безпеки України, ДБР, Бюро економічної безпеки і Нацполу, чи це не хтось із них передав цю інформацію злочинному угрупованню, де ви потім її знайшли. У злочинному угрупованню, яке ви розслідували саме цими оперативними автомобілями. Забагато співпадінь.

КЛИМЕНКО О.В. Я до чого і веду, що ми не повинні розбирати ситуацію, чи мали вони право відстежувати автомобілі НАБУ. Так, могли. У них є законні підстави, як і у нас, в них можуть бути і оперативно-розшукові справи і тому подібне. Питання в тому, що ми намагаємося з'ясувати, яким чином саме ця інформація, яку вони отримують як оперативники, потрапляє до офісу злочинної організації, яку саме розслідувало Національне антикорупційне бюро.

Стосовно прослуховуючого пристрою у детектива, то небезпека не в тому, що там він встановлений і виявлений, небезпека в тому, що якщо він встановлений без відповідних рішень слідчого судді. От це небезпека. Тому що фактично якийсь орган, да, який має оперативні можливості, працює в порушення закону на протидію іншому правоохоронному органу України.

ГОЛОВУЮЧА. Я уточню.

КЛИМЕНКО О.В. Це не може бути один працівник, да. Тобто це... Один працівник не може цього зробити, да, тобто це комплекс заходів, який проводився для того, щоб це зробити. Оце проблема.

ГОЛОВУЮЧА. Дозвольте, я уточню. Чи можете ви стверджувати, чи у вас є гіпотеза, що саме це обладнання, яке було виявлено, це обладнання правоохоронного органу?

КЛИМЕНКО О.В. Дивіться, наша слідча версія, що це обладнання правоохоронного органу і що воно встановлено без належного дозволу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Не задаємо тут додаткових питань, я так розумію, в інтересах...

КЛИМЕНКО О.В. Слідство триває, ну, ми надамо потім оцінку діям цих осіб.

ГОЛОВУЮЧА. Ми обов'язково вас запросимо тоді, коли ви будете готові цю оцінку надати. А зараз дякую за інформацію.

_____. Коротка ремарка.

ГОЛОВУЮЧА. Да.

_____. Ми встановимо, у нас же є ці вилучені рухи по місту наших транспортних засобів, є дати навіть на цих довідках цього руху, це не проблема.

ГОЛОВУЮЧА. В довідках, виявлених в злочинному угрупованні.

_____. Да. Ми встановимо, зараз працюємо над тим, щоб встановити, хто з цього переліку осіб, які зазначені, саме в ці дати здійснював пошук через цю інформаційну систему саме тих конкретних транспортних засобів, рух яких був знайдений на офісі злочинної організації.

Щодо також активності інших органів. В робочій комунікації ми з Державним бюро розслідувань, це робоча, ми ще будемо обмінюватися відповідними процесуальними документами, вони пояснюють, що це була законна, законний перегляд, будемо, з'ясуємо. Вони ж також здійснювали і досудове розслідування щодо там окремих детективів, тому тут питання, вони могли це робити в межах своїх процедур.

Але наша задача якраз, яка і була, ви правильно зазначили, Олександр Васильович, що ми знайшли ці довідки в офісі злочинної організації, які опинилися, мені здається, у "Рокета", да, якщо я не помиляюсь. Да, у "Рокета". Тобто вони були у "Рокета" і у Басова...

ГОЛОВУЮЧА. У "Рьошика".

_____. "Генера".

Тому ми з'ясуємо і так само будемо потім з'ясовувати, на якій підставі і хто передав, кому передавав цей працівник, який здійснював пошук, і хто йому давав команду здійснювати цей пошук.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви можете пов'язати шматки інформації, які були у злочинного угруповання, з тим, хто ще шукав безпечного місця?

_____ . Ми спробуємо це зробити.

ГОЛОВУЮЧА. Прекрасно. Це буде дуже цікаво.

Чи конкретно по цьому блоку обговорення будуть питання в членів комітету? Щоб просто ми не задавали всі питання одразу, давайте на блоки поділимо і спробуємо цю дискусію структурувати.

Мікрофон, будь ласка, пане Іване.

ШИНКАРЕНКО І.А. Чи використовуються номери прикриття у співробітників НАБУ, якщо там здійснюється якась операція, чому не приховувати їх, щоб неможливо було відслідковувати? Як це працює?

ГОЛОВУЮЧА. Номери прикриття.

ШИНКАРЕНКО І.А. Да. Якщо є якась операція, чи може група детективів, які щось...

_____ . Я не хочу розкривати обставини виготовлення несправжніх імітаційних засобів зараз, ну, як би на широкий загал, але...

ШИНКАРЕНКО І.А. Чи це не рятує? Давайте так.

_____ . За певних обставин, це за певних обставин. Перше. Я ж говорю, це може бути помічений транспортний засіб, наприклад.

ШИНКАРЕНКО І.А. Так.

_____ . Ну, випадково, такі речі трапляються ...*(Не чути)* у органу досудового розслідування. І цей транспорт так звано пробивається потім через своїх там правоохоронців.

А друге, що, в принципі, суто теоретично відомості щодо номерів прикриття, які використовують наші оперативні підрозділи, вони можуть бути відомі певним правоохоронним органам. Зараз, не вдаючись в подробиці, не ... *(Не чути)* міжвідомчу взаємодію.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще раз в кого...

_____ . Суто через процедуру виготовлення цих речей. Тому...

ГОЛОВУЮЧА. Чекайте. Пан Олександр хоче додати по відповіді. Будь ласка.

АБАКУМОВ О.Ю. Суть в тому, що деяка інформація, вилучена на цьому офісі в цих папочках, вона якраз таки і щодо автомобілів, які використовували номери прикриття. І в цих довідках аналітичним шляхом розкривається, що ця машина безпосередньо, незважаючи на те, що вона використовує номери прикриття, належить Національному антикорупційному бюро. І там спеціальний метод, як це вияснити. Тому я не буду його розкривати тут зараз як, але приходять до висновку люди, які писали довідку, що... Хоча і номер...

ШИНКАРЕНКО І.А. Зрозуміло.

Тоді в мене конструктивна пропозиція. Додати до закону ще пункт, щоб НАБУ мало можливість виготовляти в себе на базі номери прикриття, щоб не було у МВД доступу до цих номерних знаків.

_____. Пане Іване, НАБУ має можливості виготовляти. Знову ж таки, це, ну, обставини наступні. Скоріше за все, це гіпотетично, що, ну, це досліджується, зараз не можу там вам деталей розповісти. Цей транспортний засіб був відстежений зумисно потенційно певними фігурантами за допомогою певних працівників правоохоронного органу.

Чим це можна допомогти? Це можна дискувати, вирішене... Скажімо, як це може допомогти? Притягнути до відповідальності особу, яка розголосила в позапроцесуальний спосіб інформацію по фігурантам кримінального провадження. Це ж питання, дивіться, вони законно мають підстави, правоохоронці всі, на законних підставах мають право доступу до цієї системи і можуть переглядати, це законна дія. Незаконна дія – це передача третім особам поза межі правоохоронного органу рух оперативного транспортного засобу, а так само незаконно передавати їм з метою, те, що сказати, дивіться, товариші, будьте, будь ласка, уважні, за вами НАБУ працює, що нами і фіксувалося. І чому ми звернули на це увагу, і знайшли цьому підтвердження під час проведення обшуків, що фігуранти завчасно знали, що певні активності щодо окремих підозрюваних навіть в цьому кримінальному провадженні зафіксовані певні слідчі та оперативні заходи, які проводяться Національним антикорупційним бюро України. Це про витoki ситуації, розумієте. Тобто це поза межами, скажімо, НАБУ, використовуючи службові повноваження, якісь працівники правоохоронного органу на чиєсь завдання передали вже майбутнім на той час підозрюваним, але учасникам цієї злочинної організації вже на той час, передали відомості щодо них здійснюється відповідна робота Національним антикорупційним бюро. Це ненормально. І це на законодавчому рівні можна закрити реформою відповідних правоохоронних органів. Тобто доступ цей... це джерело інформації для правоохоронних органів. Питання в тому, хто це передає і з якою метою?

_____. І куди.

_____. І куди, і навіщо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

По цьому ще питання. Колеги, по цьому блоку ще є питання? Ярослав.

_____. А, і ще по деяких авто ще коротко, мені зараз доповідають, інформація буквально свіжа, що по деяких авто логи в системі, це...

_____. Наприклад, є у нас специфічна довідка, яка видається... специфічна візуалізація інформації, яке ведеться в "Безпечному місті". Ми бачимо, що цей автомобіль шукали в цій системі, але зараз, коли ми просимо надати нам інформацію, хто шукав, кажуть – ніхто не шукав. І це свідчить про те, що скоріше за все з правами адміністратора максимально глибокими були почищені логи того, хто це шукав.

ГОЛОВУЮЧА. Адміністратор цієї системи, хто?

_____. КМДА, КП "Інформатика".

ГОЛОВУЮЧА. Тобто є підстави вважати, що КП "Інформатика" Київської міської державної адміністрації сприяло видаленню інформації про... з великою долею ймовірності неправомірне отримання інформації про рух транспортних засобів НАБУ. Правильно? Тобто фактично сприяло злочинному угрупованню, якщо просто.

_____. Я проясню. Є наш запит щодо великої кількості автомобілів. З цього запиту ми отримали відповідь на ряд... пошуків щодо ряду автомобілів. Є ряд автомобілів, інформацію про які ми знайшли на офісі цього "Тенера" і "Рокета". Як мінімум один автомобіль, зараз інформація, яка лежала в офісі "Рокета" про пошук і встановлення автомобіля по "Безпечному місту", зараз нам КП "Інформатика" каже, що цей автомобіль ніхто не шукав.

ГОЛОВУЮЧА. А ви по формі довідки розумієте, що це могло бути тільки...

_____. А ми по формі бачимо, що шукав.

_____. Ми і по формі довідки, і по нашим діям знаємо, у нас же історія є залучення тих чи інших підрозділів і тих чи інших активностей, у нас всі ходи записані і збережені. А питання в тому, що треба з'ясувати. Ми будемо з'ясувати, чи є можливість підчищати логування з цієї системи, які там бекдори в цій системі є, взагалі які технічні можливості, чи фіксується вхід, чи можливо увійти без логування в цю систему.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже цікаво.

_____ . Це дуже велике питання. І ми будемо з'ясовувати це і допитувати в тому числі і працівників цього...

ГОЛОВУЮЧА. Вікторія, ви хотіли щось спитати?

СЮМАР В.П. ...управління, керівник якого у вас один із фігурантів ваших розслідувань, да? Це те саме управління КМДА, керівник якого є одним із фігурантів, Оленич.

_____ . Це заступник, який курував цей напрямок.

ГОЛОВУЮЧА. ДП "Інформатика" курував заступник, скажіть правильно посаду.

_____ . Заступник голови КМВА і міського... КМДА, міського голови, з цифровізації.

ГОЛОВУЮЧА. Курував державне підприємство "Інформатика", в якому...

_____ . Він, да, він підозрюваний в операції "Чисте місто".

ГОЛОВУЮЧА. В якому миші з'їли інформацію про те, хто ж запитував інформацію по руху частини транспортних засобів, да? Абсолютно.

_____ . Він курував...

ГОЛОВУЮЧА. Інформацію з'їли миші. Я зрозуміла.

Ярославе, будь ласка, ви тримали руку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я отримав на ТСК відповідь, те ж саме, що ми почули про логи, тільки там є з конкретними датами. Одне спостереження із того, що я бачу по правоохоронцям, які з підпорядкування нашого комітету, Бюро економічної безпеки, це Бондаренко О.Р. Дуже дивно, він одразу звільнився після цього. Це просто спостереження.

Друге. Я бачу пошук по і Чернишову, і відповідно по реєстру щодо операції "Мідас", декілька людей не з правоохоронного блоку. Це Держфінмоніторинг, Клименко Н.О., 20.11 дивився. І двічі це, даю свою оцінку, зашкварний заступник Голови АРМА, точніше екзаступник Великоречанін Павло. Він дивився і по операції "Мідас", і по пошуку Чернишов Олексій.

У мене питання, щоб зрозуміти, умовно, характер цих логів. А що теоретично могли дивитися в АРМА? Давайте, гіпотетично представимо по... одразу в один і той самий день, це відбувалося 28.11.2025, і по справі "Мідас", і відповідно по Чернишову Олексію. Тобто я так просто на початку почув, що там є специфічне логування, якщо це можна якось там...

_____ . Специфічне, мається на увазі, за прізвищем. Не за номером кримінального провадження, а за прізвищем. Тобто питання інше, чи

хтось попросив, чи це цікавість, чи, може, хтось попросив щось пошукати, чи, може, все ж таки колишній вже посадовець АРМА планував і думав, що, може, знайде, надійде від НАБУ запит колись в майбутньому, що буває дуже рідко, щодо розшуку активів за кордоном.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Але, Семен Юрійович, можна я уточню? До 28.11 від НАБУ не було ніяких запитів в АРМА, які теоретично пов'язані з таким інтересом до відповідного майна Олексія Чернишова і зокрема операції "Мідас"?

_____. *(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивний збіг обставин? Теж звільнився одразу? Або звільнили.

КРИВОНОС С.Ю. Тут я насправді, зараз треба подивитися, коли ми зверталися до АРМА, але я не пам'ятаю, щоб в той момент в нас вже був запит в АРМА. Тобто вони інколи діють проактивно і намагаються самі щось знайти, коли розуміють, що є така справа, але... Дайте мені 5-10 хвилин, я вам відповім.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, по цьому блоку питань, мені здається, ми задали всі питання, які хотіли задати, і отримали відповіді. Також для себе, колеги, фіксуємо, що нам треба буде за певний час, тоді, коли Антикорупційне бюро буде готове вийти з відповідями на частину питань, які наразі становлять таємницю слідства, ми просто зберемося ще раз і будемо далі в цьому всьому розбиратися. Правильно я розумію, пане Семене, підтримується таке?

КРИВОНОС С.Ю. Підтримується.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Гаразд, колеги. Тепер ми рухаємося до ще більш огидної насправді частини питання, яку ми планували сьогодні розібратися, а саме умови утримання детектива НАБУ Магамедрасулова, який, нагадаю, брав активну участь в операції "Мідас", який, нагадаю, просидів майже 5, якщо я не помиляюся, місяців в СІЗО за справою, і тут я дозволю собі дати оцінку свою суб'єктивну, сфабрикованою щодо нього.

На судовому засіданні по пану Галущенко ми почули наступні нові жахливі, як на мене, обставини. З'ясувалося, при чому з'ясувалося це з надійного джерела, а саме телефону самого пана Галущенко, прокурор прочитав протокол огляду цього телефону, в якому містилася переписка із присутнім тут заступником міністра юстиції паном Євгеном Пікаловим щодо наступного, що Служба безпеки України ще до того, і я підкреслюю це, до того як Магамедрасулову обрали запобіжний захід, зверталася до Мін'юсту з тим, що вони чекають тримання під вартою і просять для Магамедрасулова, цитую, "камеру, безкоштовну камеру із неприємними сусідами".

Це звернення Служби безпеки України до, ще раз, заступника міністра юстиції України, який мав би відповідати за те, щоб всі ув'язнені в усіх камерах

мали гідні умови утримання. У відповідь на це, як ми бачимо, наскільки ми бачимо із протоколу огляду телефону Галущенко, пан заступник міністра не говорить Службі безпеці України, що це незаконне прохання, не говорить, що це виглядає як тиск, а фактично займається тим, що підшуковує оцю неприємну камеру і більше того, не просто її підшуковує, але і звертається до міністра юстиції для погодження цих умов утримання у відповідь на що отримує від міністра юстиції, наскільки я розумію, плюсік. Давайте, я тут мушу, колеги, це зробити, це будуть неприємні світлини, але безкоштовна камера і умови утримання. На цьому історія, колеги, не закінчується. Ви дозвольте, я всі обставини вже викладу. Мені від адвокатів Магамедрасулова ще у вересні минулого року стало відомо, що умови утримання його як мінімум жахливі. І я зверталася до присутнього, до Міністерства юстиції з тим, щоб перевірити умови утримання. І одночасно зверталася з цим запитом також і до омбудсмена. І от спочатку я отримала від... за підписом, до речі, вашим, пане Євгене, отримала лист щодо того, що буде проведена перевірка, а через три тижні отримала інформацію про проведену перевірку. От ці листи. Ви мені пишете 4 жовтня, що умови утримання відповідають вимогам відомчих нормативно-правових актів, а їх стан задовільний.

Омбудсмен пан Лубінець 3 жовтня відповідає мені, що здійснено огляд камери, в якій перебував пан Магамедрасулов, і ще раз звертаю вашу увагу на це, ми говоримо про жовтень, середньодобова температура десь приблизно 10-8 градусів по Цельсію. Розбите вікно, пліснява, горить світло цілу ніч і, ще раз підкреслюю, розбите вікно. Причому наскільки мені відомо від адвокатів пана Магамедрасулова, це вікно було розбите не за три дні до візиту омбудсмена, воно було розбите ще тоді, коли пан Магамедрасулов в цю камеру був запроторений. І лишалося це вікно розбитим з відповідним холодом в приміщенні, що вважалося, пане Євгене, за вашим підписом нормальними умовами утримання. Лишалося воно розбитим рівно до того моменту, доки пан Лубінець, і тут до речі йому подяка, здійснив все-таки, або співробітники його офісу, здійснили все-таки це відвідування, і нарешті це вікно поремонтували, як і поремонтували грибок на стінах.

Пане Євгене, до вас відповідно питання. Перше. Поясніть мені, будь ласка, яким нормативно-правовим актом, якими вашими повноваженнями, посадовою інструкцією і так далі, власне, передбачена ваша участь у виборі безкоштовної камери із неприємними сусідами? Поясніть мені це, будь ласка.

Друге. Я знаю, що ви зараз мені скажете. Ви, напевно, скажете, що дуже добре, що ми всі звернули увагу на умови утримання в Київському СІЗО, і там всі камери паскудні, отак, отак як би живемо. Чи це, на вашу думку, дає вам підстави в жовтні місяці писати мені, що ситуація із розбитим вікном – це нормальні санітарні умови утримання фактично в'язня, да, це нормальні санітарні умови утримання в'язня. Ви дійсно так вважаєте?

І третє питання. На жаль, у нас відсутні представники Служби безпеки України, я би із задоволенням задала це питання їм, але, очевидно, їм некомфортно на це питання відповідати, і відповідно тому ми їх тут не бачимо.

Але, пане Євгене, а скажіть нам, будь ласка, а хто, хто ці прекрасні люди із Служби безпеки України, які зверталися до вас із таким проханням?

Будь ласка.

ПКАЛОВ Є.С. Доброго дня, шановна Анастасія Олегівна. В першу чергу хотів би подякувати, що надали можливість теж висловити нашу позицію власну щодо цього епізоду. Перед тим як я прокоментую саме цю саму есемеску і останнє ваше питання. Вона дійсно звучить жахливо. Але, на мій погляд, важливо також розуміти контекст, коли вона з'явилася.

Але перед тим я хотів, перше, на що наголосити, що пан Магамедрасулов, незважаючи на якісь там ідеї, прохання будь-кого, це прохання виконано не було. Тобто він утримувався весь час один, без ніяких сусідів, у двомісній камері.

ГОЛОВУЮЧА. А ви тоді скажіть, чому він утримувався один. Бо він як правоохоронець по закону має бути один. Ну, просто скажіть це одразу.

ПКАЛОВ Є.С. Я все прокоментую. Ні. Відповідно... Ну, окей, добре. Відповідно до статті 8 Закону України "Про попереднє ув'язнення" працівники ДБР, Нацполіції, СБУ, Національного антикорупційного бюро, Бюро економічної безпеки окремо утримуються в місцях попереднього ув'язнення окремо від інших. І працівник НАБУ може так само перебувати в одній камері з працівником СБУ, з працівником Національної поліції. Немає такої вимоги, що у НАБУ є окрема камера. Розумієте?

Я вам приніс фотографії сусідніх камер з паном Магамедрасуловим, який утримувався в камері номер 1, в камері для колишніх працівників. Всього в Лук'янівському СІЗО 374 камери. В ньому утримується більше 2 тисяч в середньому в'язнів. Щодня туди поміщається не менше 30 осіб, (нерозбірливо) більше тисячі. І з 374 камер Лук'янівського СІЗО тільки 22 є для колишніх працівників відповідно до статті 8 Закон України "Про попереднє ув'язнення". З цих 22 камер 4 є багатомісними і 18 маломісними. Маломісна – це від 2 до 5 місць. Багатомісна – це до 10.

Пан Магамедрасулов утримувався в камері номер 1, яка є маломісною, розрахована на двох осіб з площею 6,9 метра квадратних. Це без урахування санвузла. В той час, як Закон України "Про попереднє ув'язнення" передбачає, що площа житлова на одну особу не має бути меншою за 2,5 квадрати. У нього фактично було 7, без врахування санвузла. За замірами Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, який дійсно робив цей моніторинговий візит, там ціла група приходила і мали з ним конфіденційне спілкування, до речі, як і з працівниками Департаменту виконання кримінальних покарань, вони поміряли і оцінили цю камеру у 8 квадратних метрів.

Ось фотографія інша трошки цієї камери. Ми з нею нічого не робили, вона така як є. Да, я зараз всі передам.

ГОЛОВУЮЧА. Це камера?

ПКАЛОВ Є.С. Да, це камера Магамедрасулова.

ГОЛОВУЮЧА. Як там камера з вікном?

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, до речі, по вікну я щойно від вас дізнався. Тому що...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, ні, чекайте, чекайте. Давайте з'ясуємо. Я написала вам звернення, ви мені спочатку відповіли, ви не можете одразу відреагувати.

ПКАЛОВ Є.С. Да, потрібне судове розслідування.

ГОЛОВУЮЧА. Ви мені написали, що вам треба провести розслідування.

ПКАЛОВ Є.С. Ми провели.

ГОЛОВУЮЧА. Ви потім через три тижні за результатами розслідування повідомили мені, що ви вважаєте, що це нормально. А тепер ви ж мені говорите, що ви не знали, що вікно розбите. Будь ласка, визначтеся.

ПКАЛОВ Є.С. Ні, я кажу, я сьогодні про це дізнався.

ГОЛОВУЮЧА. Так ви ж мені підписали за результатами розслідування.

ПКАЛОВ Є.С. Правильно, тому що воно не було розбите.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто воно не було розбите?

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, давайте не так.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви хочете сказати, що пан Лубінець бреше?

ПКАЛОВ Є.С. В мене є результати його візиту.

ГОЛОВУЮЧА. І в мене є результати його візиту, і він каже, що вікно розбите. Більше того, у нас є світлина цього розбитого вікна. Оце воно. І воно було розбите, за моєю інформацією, ще тоді, коли пан Магамедрасулов був в цю камеру запроторений. А тепер ви мені говорите, що провівши службове розслідування, ви, виявляється, не знали, що це вікно розбите.

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, за інформацією Уповноваженого з прав людини, заміром кімнатної температури було встановлено 21 градус. Тобто якби воно було розбите на момент його візиту...

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз.

ПКАЛОВ Є.С. 21 градус. В мене є фотографія їхніх вимірювальних пристроїв. Ось фотографія Уповноваженого...

ГОЛОВУЮЧА. Відповідь Уповноваженого, в якій написано: виявлені порушення, зокрема відсутність скла у вікні. Дата цього листа 3 жовтня 25-го року. Ваша відповідь мені про те, що все гаразд, датована 4 жовтня 25-го року.

Ну, гаразд. Да, пане Євгене, ми вже з'ясували, що, да, незручно, як то кажуть, вийшло з вікном.

ПКАЛОВ Є.С. Ну, дивіться, в мене є фотографія температури в камері Магамедрасулова на дату відвідування його Уповноваженим. Тут 21,4 градуса за Цельсієм.

ГОЛОВУЮЧА. Тут розбите вікно.

ПКАЛОВ Є.С. Я ж не знаю...

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, ваша робота була за підсумками звернення мого і розслідування, які ви начебто провели, ваша робота була знати про це вікно.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, я вибачаюсь, ми говоримо про липень. А яким...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Ярославе, давайте, закінчить пан Євген, а потім ми будемо переходити...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Можна, я одне уточнююче запитання. А як встановлюється от у вас те, що все нормально. Тобто, яка процедура: ви особисто прийшли, когось відправили? Тобто можна оцей процес.

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, після отримання подання народного депутата України було призначено службове розслідування і сформована комісія його проведення. Тобто його проводили не працівники СІЗО і не працівники міжрегіонального управління ДКВС, які координують установу. Комісія була сформована з працівників центрального апарату, тобто департаменту виконання кримінальних покарань. Був опитаний пан Магамедрасулов, від нього були отримані письмові пояснення, і він сказав, що він немає нарікань на умови. Він так само це повідомив Уповноваженому в ході конфіденційного спілкування, про що Уповноважений так само теж написав.

До речі, я хотів би теж сказати, що жодного тиску, як і створення...

ГОЛОВУЮЧА. Я просто це тут залишу.

ПКАЛОВ Є.С. Створення нестерпних умов не було. Камери, які знаходяться по сусідству, і це легко перевірити, є гіршими, на жаль, і пліснява там є. У нього пліснява була тільки в санвузлі, і то її небагато. Я розумію, що це звучить жахливо, але це наші реалії.

ГОЛОВУЮЧА. Да, це звучить жахливо, це ви кажете, що...

ПКАЛОВ Є.С. Ну, так є, Лук'янівське СІЗО побудовано в 1863 році.

ГОЛОВУЮЧА. Да, і ви скільки заступник міністра юстиції вже?

ПКАЛОВ Є.С. Трошки більше року.

ГОЛОВУЮЧА. Трошки більше року. Ваша робота була в тому числі, щоби так не було.

ПКАЛОВ Є.С. Да, да. І ми 120 місць відремонтували за минулий рік, і стільки ж відремонтуємо в цьому.

ГОЛОВУЮЧА. Але просто так сталося, що не доремонтували саме до камери набушника, який розслідував "Мідас". Ну, так співпало.

ПКАЛОВ Є.С. Ні, у нас просто таких камер для колишніх працівників всього 22, всього на все СІЗО, з 374. І в цьому році ми, ну, якраз і планували робити ремонти. Тому що у нас Лук'янівське СІЗО, вибачте, це ж, ну, на жаль, лідирує серед рішень ЄСПЛ, з прав людини, по поганим умовам тримання. І об'єктивно, це не за один рік склалася така ситуація.

А що стосується пана Магамедрасулова, то він реально утримувався один. У нього раз на два дні були всі передачі, всі його прохання, які він просив щодо інвентарю спортивного, засобів приготування їжі, побачень і так далі, всі виконувалися. І він це дав, ну, письмово і нам, і Уповноваженому в ході конференційного спілкування, жодного тиску не було.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, я не знаю, про що говорите ви. Я послуговуюся одним документом – відповіддю Уповноваженого мені, де написано про наявність порушень щодо умов утримання, зокрема неналежний рівень освітлення, відсутність нічного освітлення (це означає, що всю ніч горить денне освітлення), відсутність скла у вікні, наявність плісняви на вікнах, відсутність гарячого водопостачання в лазні, що відображено у відповідній доповідній записці. І, да, після відвідування групи від Уповноваженого це вікно нарешті заклипили, ура. Всього лише на це знадобилося, всього лише – звичайно, це сарказм, якихось приблизно три місяці. Серпень, вересень, жовтень – три місяці.

ШКАЛОВ Є.С. Ну, в мене теж є відповідь Уповноваженого.

ГОЛОВУЮЧА. Да, ще раз. Незручність цієї ситуації в тому, що ваша робота була за результатами хоча б розслідування, по якому ви за вашим підписом прислали мені листа, в якому сказали, що все гаразд, ваша робота була знати, що все не гаразд. Ну, правда ж?

Тепер, пане Євгене, а допоможіть мені зрозуміти, що ви маєте на увазі що не було виконано прохання щодо тримання Магамедрасулова в камері? Ви фотку камери прислали міністру, і міністр вам сказав: плюс. Я нагадаю, що крім Магамедрасулова у СІЗО також перебував його батько, якому також відмовляли в платній камері, хоча він не правоохоронець, він міг знаходитись в будь-якій іншій камері. І цей батько, Сентябр Магамедрасулов, неодноразово, якщо я не помиляюся, навіть на суді звертав увагу на те, що з ним разом в камері була людина, яка в СІЗО перебуває вже якусь кількість років, яка намагалася потім фактично брати участь у фабрикуванні обставин начебто визнання Магамедрасуловим-батьком своєї незаконної діяльності. Тобто там якраз з тим, що може підпасти під визначення неприємних сусідів, виглядає так, що прохання було виконано. Чи я помиляюся? Допоможіть мені зрозуміти.

ШКАЛОВ Є.С. Я би все ж таки хотів... Я обов'язково повернусь до питання батька, тому що були ще і скарги у вашому зверненні щодо його догляду, огляду, особистого обшуку під час доставки на суд. Я зараз хотів з паном Русланом Магамедрасуловим завершити.

ГОЛОВУЮЧА. Да. Просто це комплексна ситуація.

ШКАЛОВ Є.С. Да, я розумію, що це комплексна ситуація. Я теж хотів би повернутися до есемески, яку я написав попередньому міністру. Я просто хотів би щодо його умов тримання. Я розумію, що фотографія жахлива, умови для звичайної людини, яка ніколи не зіштовхувалась з правоохоронною системою, це так само виглядає. Але це 95 відсотків. І це не найгірша камера. І я готовий разом з вами піти і подивитись сусідні. І він міг сидіти так само і не один, якби ми виконували якесь прохання, я не знаю.

Щодо температури. 21 градус, це відповідає. Єдиний недолік, який дійсно я визнаю, це погане освітлення. Воно...

ГОЛОВУЮЧА. А плісняву і вікно ви не визнаєте, да? Ви хочете нам сказати, що ви...

ПКАЛОВ Є.С. Я з вікном, можна, я розберусь. Я, чесно...

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, я просто була переконана, що суть цієї перевірки, яку за вашими словами ви призначили, вона і була в тому, щоб ви розібралися. Це було у вересні. Зараз лютий.

ПКАЛОВ Є.С. Я ознайомився... Дивіться, я не займаюся розміщенням в'язнів, для цього є оперативна частина.

ГОЛОВУЮЧА. У нас склалося інше враження, на жаль.

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, оперативна частина в СІЗО цим займається. Коли є певні особливості чи там якісь ініціативи з боку органу досудового розслідування, по них дійсно доповідають підлеглі. І я, наприклад, про те, що існує якесь прохання від оперативного підрозділу, дізнався не від оперативного підрозділу. Тобто мені ніхто не дзвонив і до мене ніхто ні з якими проханнями реально не звертався. І я готовий, де скажете, з цього питання пройти поліграфічне дослідження.

Як я дізнався про це і чому я написав тодішньому міністру цю есемес. Нагадаю, що есемес датована 21 липня. 15 липня був призначений новий уряд, прийшов новий міністр, з яким я не був знайомий, я не до нього йшов, не на його запрошення йшов працювати в те міністерство. І познайомився я з ним 19 липня, це субота, коли він мене викликав до себе в кабінет заслухати про стан справ в пенітенціарній системі. Після моєї доповіді мені було доведено, що я маю продовжувати виконувати свої посадові обов'язки, які полягають в координації політики у сфері виконання кримінальних покарань, та доповідати про всі надзвичайні події, які відбуваються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, про важливі пріоритетні якісь там задачі міністра про їх виконання, а так само про певні ідеї і ініціативи правоохоронних органів, які відбуваються в нашій інфраструктурі.

Хочу сказати, що Державна кримінально-виконавча служба, яку я курую, ДКВС, вона на щоденній основі взаємодіє з правоохоронними органами, і ця взаємодія, вона чітко регламентована кримінально-процесуальним законодавством, Кримінальним виконавчим кодексом, Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність", "Про попереднє ув'язнення", а також відомчими і міжвідомчими нормативно-правовими актами. У нас з багатьма правоохоронними органами підписані двосторонні накази, які чітко визначають як відбувається ця взаємодія, підписуються плани спільних дій, коли потрібно все зробити, здобути додаткові докази в умовах СІЗО, які затверджуються як працівниками ДКВС, так і працівниками оперативних підрозділів, керівниками оперативних підрозділів. Зрозуміло, що в цій ситуації про це і мови бути не могло. Відтак, мені підлеглі доповіли, мої підлеглі доповіли, що обирається запобіжний захід і що можуть поступати такі прохання від ініціатора.

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, з протоколу опису телефону такі прохання надійшли, ще раз підкреслю, до ухвалення рішення про тримання Магамедрасулова під вартою.

ПКАЛОВ Є.С. Можливо, дивіться, мені мої підлеглі приходять і доповідають, що от є такі ідеї, є такі прохання. Я міністра бачив один раз в житті. Він мені сказав все доповідати, я йому про це доповів. Мене особисто ніхто не просив. Я йому доповів і показав фотографії, як виглядає середня безкоштовна камера. І якщо порівняти ті фотографії, які я надіслав міністру, і ту камеру, в якій перебував Магамедрасулов, то це різні камери.

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, а навіщо ви показували йому фото камери?

ПКАЛОВ Є.С. Бо людина ще тижня не пробула на роботі, я хотів показати, як виглядає реальна ситуація в СІЗО, як виглядає та камера.

ГОЛОВУЮЧА. До рішення суду.

СЮМАР В.П. До рішення суду, що він буде сидіти там.

ПКАЛОВ Є.С. Ні, я показав як виглядає безкоштовна камера в принципі. Просто як вона виглядає, два приклади. Але умови були інші насправді по факту.

ГОЛОВУЮЧА. Це виглядає трошки інакше.

Але, колеги, в мене наступна, якщо буде згода на це комітету, пропозиція. Я бачу, що тут присутня одна із адвокаток пана Магамедрасулова пані Тетяна. Ми як би вас не запрошували спеціально, але у нас відкрите засідання, і оскільки ви вже виявили інтерес до того, щоб прийти. Колеги, не буде заперечень, якщо коротко дам слово адвокатці? Тільки я вас дуже прошу, не по суті справи, по умовам, власне, утримання, які ви як адвокат бачили. І також скажіть нам, будь ласка, чи звертався пан Магамедрасулов за платними камерами, і яка ситуація щодо цього була. Якщо можна, дуже коротко. Нема заперечень, колеги, якщо вже присутня пані адвокатка, давайте заслухаємо.

Будь ласка, вам слово. Тільки увімкніть, будь ласка, мікрофон, там чорна кнопка.

_____ . Біла.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. У вас біла.

МЕЛЬНИК Т. Доброго дня! Я Тетяна, адвоката пана Магамедрасулова. І коротко по суті його утримання в тій камері СІЗО, в якій він був.

По-перше, в мене взагалі загальне запитання до того, а яким нормативно-правовим актом передбачений постійний контроль з боку оперативних співробітників СІЗО за паном Магамедрасуловим? Я хочу зазначити про те, що 24 на 7 всі ключі від його камери перебували у оперативних співробітників, відповідно звичайні інспектори СІЗО не мали до нього доступу.

Крім того, все його спілкування повністю фіксувалося, в мене про це навіть є офіційна відповідь СІЗО про те, що IP-телефонія, по якій він спілкувався безпосередньо зі своїми родичами, також здійснювався запис. І як мені потім стало відомо з тих матеріалів кримінального провадження, я так

розумію, що, можливо, хтось з працівників СІЗО надав ці аудіо для слідчого, який потім проводив по них експертизу. Я, на жаль, не пам'ятаю, яку, але сам факт.

Також ми зверталися з заявою про надання поліпшених умов пану Магамедрасулову. Це було, якщо я не помиляюся, 5 чи 4 листопада 25-го року і 25-го. Навіть було сплачено за тиждень перебування його в платній камері. Але мені...

ГОЛОВУЮЧА. Такі камери були?

МЕЛЬНИК Т. Ні, мені надійшла відповідь, зараз скажу, від, підписана паном Халавкою, це керівник слідчого ізолятора, про те, що є черга на платні камери, на поліпшені умови тримання, і в цій черзі перебуває пан Магамедрасулов, і зараз всі камери зайняті, відповідно його туди помістити неможливо.

Але коли все ж таки всі ці арештовані між собою спілкуються, спілкується так само, спілкувався пан Руслан Магамедрасулов з працівниками СІЗО, зокрема з оперативними працівниками, йому стало відомо, що там, наприклад, коли помістили до слідчого ізолятора навіть Чернишова, пана Чернишова, то йому також дали платну камеру, і чомусь він не перебував в цій умовній черзі, а пан Магамедрасулов в цій черзі перебував. Це ж було, його помістили якраз в період тоді, коли Руслан Магамедрасулов вже перебував в СІЗО і вже там...

ГОЛОВУЮЧА. Поза чергою.

МЕЛЬНИК Т. І поза чергою його помістили. Яким чином це відбувалося, от мені цікаво. В мене ще є декілька запитань, буду їх задавати по черзі, щоб не втрачати фокус.

Дякую.

_____. Можна я коротко додам? В нас також оперативна інформація була про те, що платні камери для Руслана і для його батька недоступні через блокування Служби безпеки, і нам був такий переданий і мені, і директору меседж, що директор має їхати до Голови служби і вирішувати це питання, щоб для нього вона стала доступною. Тобто питання не було, що там черга чи ще щось, це штучно створена умова. ...*(Не чути)* певні заходи для того, щоб це було, через певний час платну камеру, ну з поліпшеними умовами дали батьку, Руслану не дали.

ГОЛОВУЮЧА. Да, але це було, якщо я не помиляюся, вже після того, як деталі операції "Мідас" стали публічними.

_____. Да, ми турбувалися колективом, працювали з різних сторін, і я думаю, що пан Пікалов знає про ці активності, щоб перевести Руслана. Я не можу, бо, звісно, це, давайте будемо відвертими, це комунікація міжвідомча, але вона не була письмова. Але ми зверталися з такими відповідними проханнями, озвучували їх і говорили про те, про поліпшення умов. Не до вас, не до вас, безумовно.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Євгене, так виглядає із свідчень керівників антикорупційних органів і адвокатки, що прохання про безкоштовну камеру, воно було виконане. Вами чи вашими підлеглими, чи кимось іншим, це належить встановити. Але суто по об'єктивним обставинам ми бачимо, що ви пишете міністру, що надійшло прохання про безкоштовну камеру. Ми бачимо, що потім Магамедрасулова утримують в камері з розбитим вікном, про що ви начебто не знаєте, хоча самі ж мене повідомили, що провели відповідне розслідування. Далі ми чуємо, що Магамедрасулов звертався за безкоштовною камерою, йому сказали, що є черга. А потім коли так сталося, що в СІЗО заїхав пан Чернишов, то якось і черга на платну камеру розсмокталася, і пан Чернишов її отримав, Магамедрасулов – ні. Це виглядає як виконане прохання про безкоштовну камеру і неприємні умови утримання. І коли я кажу неприємні, я кажу це із сарказмом, бо ці умови вони ніяк не підпадають під визначення неприємних, а як на мене, підпадають під визначення просто тиску на співробітника антикорупційного органу.

ПКАЛОВ Є.С. Дякую.

Ну, по-перше, я хотів би прокоментувати щодо пана Чернишова. Йому не надавалась платна камера, він менше доби провів в установі і він не був у платній камері. Він був в іншій камері, але вона, наскільки я пам'ятаю, то вона не була платна, і він наступного дня вийшов.

Що стосується клопотань по платній камері, то...

_____ . Поліпшеним умовам. По поліпшеним умовам.

ПКАЛОВ Є.С. Ну, да, з поліпшеними умовами. То до нас звернення надійшло 27 листопада. Оплата так і не надійшла. А 2 грудня він вже вийшов. Тобто фактично якщо і була затримка, там якась черга, там тиждень, він 2 грудня вийшов з СІЗО. А звернувся він 27-го і, наскільки... Я от реально не готовий сказати, чи була проплата. Але навіть якщо і була, то це менше тижня відбулося між його зверненням і звільненням з СІЗО.

Що стосується виконання чи невиконання прохання, нагадаю, що воно, судячи з тої есемески, да, і взагалі воно полягало у неприємних сусідах там і безкоштовній камері. І, так, дійсно, Семен Юрійович теж каже, що не до мене було звернення, да, навіть з боку інших працівників. Тобто це все я судив по доповіді, і ми вчиняли виключно по закону, забезпечили його безпеку, і, в принципі, я так і не бачу. Я читаю доповідну записку Уповноваженого, я не бачу, де тут ідеться про розбите вікно. Можливо, у нас різні з вами, хоча це один і той самий візит, вони були один раз. Ну, я обов'язково з вікном розберуся. Але...

ГОЛОВУЮЧА. Я вам можу переслати відповідь Лубінця, якщо у вас її немає.

ПКАЛОВ Є.С. От в мене є така ж сама, в мене є з фотографіями, з заміром. Вони були...

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, у вашій відповіді написано про розбите вікно?

ПКАЛОВ Є.С. Ні. В моїй?

ГОЛОВУЮЧА. У відповіді, у листі Лубінця до вас, пана Лубінця.

ПКАЛОВ Є.С. У мене є...

_____. Можна слово?

ГОЛОВУЮЧА. Чекайте. Давайте ми розберемося просто по відповідях.
Пане Євгене.

ПКАЛОВ Є.С. У мене доповідна записка, у мене доповідна записка представника Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи на Лубінця за результатами його особистого візиту в установу, де він не згадує розбите вікно. Є фотографії, замір площі, замір температури, да, є інформація про плісняву в санвузлі виключно.

_____. *(Не чути)*

ПКАЛОВ Є.С. А?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, дивіться, в мене документ із СЕДО з відповідними реквізитами.

ПКАЛОВ Є.С. В мене звіт групи. Ну, окей.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, в мене документ із СЕДО з відповідними реквізитами...

ПКАЛОВ Є.С. Що було розбито, ну, я...

ГОЛОВУЮЧА. ...підписаний паном Лубінцем. Подяка йому за роботу.

БУРМІЧ А.П. Що було розбите вікно.

ПКАЛОВ Є.С. Ну, в мене фотографія цього вікна от теж є.

БУРМІЧ А.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, ви хочете сказати, що це нормально?

БУРМІЧ А.П. Це ненормально.

ПКАЛОВ Є.С. Там все ненормально насправді.

БУРМІЧ А.П. Там все не нормально, як людина туди попаде. І в такій справі тим більше. Давайте до справи перейдемо.

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, що це обставини справи, бо ми говоримо про тримання під вартою детектива НАБУ за, даю свою оцінку...

БУРМІЧ А.П. *(Не чути)*

ПКАЛОВ Є.С. Не я його туди помістив.

ГОЛОВУЮЧА. ...сфабрикованою справою і штучно створеними найгіршими умовами.

ПКАЛОВ Є.С. Не найгіршими. Я не згоден. Не найгірші.

ГОЛОВУЮЧА. Була піднята рука від пана Семена. Ви хотіли задати питання.

КРИВОНОС С.Ю. Питання зняти, хотів доповнити. Там питання... ні...
Потім, трошки згодом.

ГОЛОВУЮЧА. Окей.

Питання від народних депутатів. Пан Олексій, потім пан ... *(Не чути)*

_____. В мене питання з приводу самої системи. Чи існує якийсь перелік стандартів, критеріїв відповідності умов утримання для розміщення там людей? Це одне питання.

Друге питання. Чи існує якась електронна черга чи будь-яка документально підтверджена черга людей, які претендують на платні камери, тому що в нас навіть в садочках є електронні черги. Але тут виявляється такий попит на платні камери, то чи якимось цей облік ведеться. Бо дзвонить СБУ, НАБУ, дайте камеру моїм, моїм, типу, які... якимось воно має ж, напевно, ці люди очікувати місце там.

_____. ...не для того, щоб дали платну камеру поза чергою, щоб штучно не створювали перешкод.

_____. Я розумію, я не... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Бо була оперативна інформація, що такі перешкоди є.

_____. Оперативна інформація, нам сказали, що він не отримає платну камеру ніколи, щоб він не заплатив грошей через те, що стоїть блок. Тому тут різні речі.

_____. Я питаю до того, щоб не було таких ситуацій, щоб хтось дзвонив, просив в ручному режимі. Чи існує взагалі механізм постановки на чергу, куди може людина офіційно стати, є прозора, видно, хто за ким отримає ці платні камери.

Третє моє питання з приводу платних камер. Якщо такий величезний попит і такий дефіцит, чому не... вони ж відбиваються, за місяць вони, за два місяці відіб'ється ремонт будь-якої з цих камер: плісняву прибрати, якимось там покриття замінити, унітаз поставити нормальний. В чому проблема?

Тобто перше, критерії, де вони, я хочу почитати критерії якості утримання ув'язненого. Бо ви кажете, що там 95 відсотків не відповідає критеріям ВООЗ, МОЗ, не знаю, пліснява, температура, унітаз, світло, тобто як туди взагалі розміщуються тоді ув'язнені, якщо вони в такому стані, ці камери? Тобто, може, стандартів немає.

Друге. Чи є черга і чи ви її створите? Може, треба закон прийняти про електронну чергу на платні камери. І друге, чому не розширюється перелік платних камер? Можна інвестувати, це відбивається, це інвестиція. В чому проблема?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ПКАЛОВ Є.С. Дякую за запитання. Дивіться, електронної черги дійсно немає, всього, я казав, 374 камери в СІЗО, з них 25 платні. Платні. Можливо, дійсно, варто це розглянути, зробити цей механізм максимально прозорим, щоб не було жодних ні у кого спекуляцій, щоб нам простіше було, до речі, теж працювати, тому що зазвичай ми часто крайніми потім залишаємось. Я за це. Навіть, дійсно, ми щось подумаємо з приводу цієї електронної черги, щоб всім було все видно, щоб не було ніяких потім питань ні до кого.

Що стосується стандартів. Є Закон України "Про попереднє ув'язнення", там перераховано, яка мінімальна площа має бути на ув'язненого, це 2,5 метра, є певні вимоги по температурному режиму, по режиму вологості. І тому саме ми, коли це все заміряли в рамках службового розслідування і це саме заміряв Уповноважений, тому і написали, що порушень, формально порушень закону реально немає. Тому що температура 21, вологість була у нього в камері 60 відсотків, що, в принципі, площа втричі більша, ніж положена. І, в принципі, за формальними ознаками порушень не встановлено об'єктивно. в той час як в сусідній камері, там троє сиділо, п'ятеро, десятеро.

_____. Вибачте, там було встановлено, що є грибок, напевно, там був поганий запах, може, там рівень CO2 був високий, може, там вентиляції недостатньо і в людини головна біль постійно через те, що там рівень CO2 вище тисячі, а є міжнародний стандарт.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що з розбитим вікном...

_____. Ні, я до того, що... десь воно розбите, а десь воно замуроване. Я до того, що, може, ініціювати перелік, перегляд цих стандартів.

ПКАЛОВ Є.С. Ні, дивіться, ми керуємось... взагалі ці стандарти, вони є міжнародними і це стандарти Ради Європи, європейські пенітенціарні правила. Вони трішки дійсно з нашими ще до кінця не синхронізовані, ми над цим працюємо. У нас є стратегія реформування пенітенціарної системи 26-го року, розроблена у 22-му, відповідно до якої постійно відбуваються ремонти і покращення умов тримання не тільки в СІЗО, не тільки в Лук'янівському СІЗО, а також і в місцях відбування покарання, в установах виконання покарань та слідчих ізоляторів по всій Україні. Це відбувається. Стандарти розроблені, вони є. Вони враховані в наших стратегічних документах, відповідно до яких ми здійснюємо керівництво пенітенціарною системою.

Проблема в тому, що немає бюджету. Тобто у нас, і це не тільки в Україні, так, пенітенціарна система завжди недофінансована, вона завжди в кінці пріоритетів. У нас фактично в тому ж самому Лук'янівському СІЗО влітку минулого року некомплект працівників становив 52 відсотки.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Євгене...

ПКАЛОВ Є.С. 9 тисяч гривень була зарплата, ми її збільшили у двічі.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Євгене, з усією повагою, у нас зараз не звіт про вашу роботу, а встановлення одних простих... однієї простої і водночас складної обставини.

СБУ просило вас чи ваших підлеглих про погану камеру для Магамедрасулова, детектива, який розслідував "Мідас", до того, як його в цю камеру запроторили. Так чи ні? Просили про погану камеру.

ПКАЛОВ Є.С. Мені про це доповіли мої працівники, що були такі думки.

ГОЛОВУЮЧА. Вам доповіли ваші працівники, що просили про погану камеру. Ви спитали ваших працівників, хто з СБУ просив?

ПКАЛОВ Є.С. Ні.

ГОЛОВУЮЧА. Чому? Чому у вас не виникло... Просто допоможіть мені зрозуміти: надходить прохання про погану камеру, і це прохання, як на мене, виглядає явно протиправним. Правда ж?

ПКАЛОВ Є.С. Так, і воно не було виконано.

ГОЛОВУЮЧА. При цьому ви чи ініціюєте ну хоча б якісь дії для перевірки цього всього? Чи ви, наприклад, звертаєтесь до правоохоронних органів щодо перевищення Службою безпеки повноважень? Чи якусь взагалі від вас як від людини, яка відповідає за в тому числі стан камер в пенітенціарній системі, чи ви, отримавши інформацію про таке прохання протиправне, ми ж погоджуємося, що воно протиправне, чи ви вжили якісь дії для того, щоб цю протиправну реальність припинити, встановити винних і притягти до відповідальності? Щось ви зробили з цього приводу?

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, якими би не були камери в Лук'янівському СІЗО, ніщо не виправдовує той факт, що протиправне прохання з боку СБУ надійшло, ви цього не заперечуєте. І, на жаль, поправте мене, якщо я помиляюся, я вам для цього зараз дам слово, але так виглядає, що ви як людина відповідальна за достойні умови тримання, зробили нічого, отримавши протиправне прохання про недостойні умови тримання, і ніяким чином ще й не відреагували на ймовірне перевищення повноважень, зловживання владою чи просто, я перепрошую, свинства з боку невстановленого працівника Служби безпеки України. Ви навіть не поцікавилися, хто це. Як це зрозуміти?

ПКАЛОВ Є.С. Ну, почну з кінця. Я не поцікавився хто це, тому що я розумію, що це підрозділ, ініціатор – це, напевно, оперативний підрозділ, який здійснює оперативне супроводження у відповідному кримінальному провадженні. Тому що зазвичай будь-які питання по оперативно-службовій взаємодії надходять від слідчих, прокурорів та оперативних працівників. Мені це було нецікаво, тому що до сфери моєї відповідальності не входить контроль за законністю дій Служби безпеки України чи будь-яких інших правоохоронних органів. Я просто ніяк не відреагував на цю доповідь, я сказав, чинити виключно по закону, як має...

ГОЛОВУЮЧА. В переписці вашій з міністром там не фігурує, що треба вчинити по закону, що так писалося. Не виглядає так...

ПКАЛОВ Є.С. Але ж я вчинив. Я вчинив по закону. Навіть незважаючи на той плюс, він був поміщений в камеру, яка не є найгіршою, далеко не

найгіршою. Да, по фотках, це, можливо, я звучу зараз дуже погано, але це правда.

ГОЛОВУЮЧА. Ви звучите дуже погано, це правда.

ПКАЛОВ Є.С. Да, я вірю, да. Але це правда, це не найгірша камера. Це раз.І по-друге, не було ніяких сусідів, серйозно. Тому що у нас є...

ГОЛОВУЮЧА. В силу закону просто не було сусідів.

ПКАЛОВ Є.С. Ні!

ГОЛОВУЮЧА. Да.

ПКАЛОВ Є.С. Вони могли бути. Працівник НАБУ, ми не зобов'язані його селити окремо, немає такого, він йде через кому з усіма іншими. І там були камери по 10 людей, я взяв фото з собою. Ми могли б так зробити. Якби я керував в ручному режимі. Я чудово все розумів і контекст, і резонанс...

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, була камера без вікна, була відмова у в платній камері...

ПКАЛОВ Є.С. Вікно було.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, не було вікна. Ну не було вікна. Або зараз ви говорите, що пан Лубінець бреше, або вікна не було. Визначтеся, будь ласка...
(Не чути)

_____. Пані Анастасія, можна прочитати зараз дослівно цю есемеску, просто щоб, да...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, це буде корисно.

_____. По-перше, я хочу сказати, що камера, яка скидалась на фото, це була інша камера, дійсно. Тут треба сказати, що камера, яка скидалась, вона була не краща по тому, як вона була розташована і як вона... по наповненню, скажемо так. Але тут повідомлення просто мене як громадянина трохи обурює, тому що частина була опублікована цього повідомлення, а я зараз його повністю прочитаю.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

_____. "Доброго дня. Поступило прохання від СБУ попрацювати в умовах СІЗО із затриманим керівником підрозділу НАБУ. Йому скоріш за все завтра оберуть запобіжний захід і привезуть до нас на Лук'янівське СІЗО. Просять безкоштовну камеру з неприємними сусідами, наче фігурант хамив працівникам СБУ на обшуках. Зараз працівники СІЗО їдуть до керівництва СІЗО на нараду... Працівники СБУ їдуть до керівництва СІЗО на нараду".

ГОЛОВУЮЧА. Чим передбачена така нарада, пане Євгене?

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, я повернуся до того, з чого починав, що у нас взаємодія з правоохоронними органами в регіонах, в Києві з усіма, вона

ґрунтується на певних законодавчих актах, в тому числі ми розробляємо план спільних дій. Наприклад, план спільних дій.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, пане Євгене, ще раз, дивіться, ваш звіт буде на Комітеті з питань правової політики. Там ви будете звітувати про те... *(Загальна дискусія)* Я вас питаю, чим передбачена нарада співробітників СБУ з СІЗО про умови тримання людини, яку ще навіть не тримають під вартою, це перше. І друге, якщо ви вже заговорили про законодавство, то мені дуже неприємно, що я маю бути людиною, яка все-таки вас просвітить щодо законодавства про тримання детективів НАБУ, мені здається, що ви мали би про це знати. Але стаття 21 Закону про НАБУ, правовий захист працівників Національного антикорупційного бюро, частина друга цієї статті, цитую: у разі затримання працівника Національного бюро або обрання стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, його тримають окремо від інших осіб. Ви не могли його помістити спільно з іншими. Тому так, пане Євгене.

ПІКАЛОВ Є.С. Тобто конфлікт норм Закон "Про попереднє ув'язнення" каже зовсім інше. Це перше.

Друге.

ГОЛОВУЮЧА. В Законі про НАБУ написано, що він має вищу юридичну силу, там прямо так написано, пане Євгене.

ПІКАЛОВ Є.С. Дивіться, окремих осіб... він сидів окремо від інших осіб.

ГОЛОВУЮЧА. Він сидів окремо від інших осіб в силу закону.

ПІКАЛОВ Є.С. Як діючий працівник.

ГОЛОВУЮЧА. Не треба це давати як досягнення, пане Євгене. З усією повагою, це не ваше досягнення. Не треба нам зараз казати, що це велике досягнення і що це означає, що не було виконано прохання. Бо з того, що я зараз чую від Антикорупційного бюро про оперативну інформацію, що стояв блок на камеру з підвищеним комфортом, з того, що я чую від адвокатів, з того, що я читаю відповіді Лубінця, я роблю висновок, це мій суб'єктивний висновок, безумовно, що прохання про роботу в умовах СІЗО було виконано.

ПІКАЛОВ Є.С. Я, чесно кажучи, хотів прокоментувати саме по... яку зачитали.

Але щодо прохання, я не можу з вами погодитися. Тому що насправді, я просто розумію, що нікому це нецікаво. Я взяв з собою фотографії сусідніх камер, ми могли б помістити його в будь-яку з них, будь-яка з них, яку я приніс з собою, показати. І це лише частина, вона є гіршою за ту, в якій він утримувався. І це правда. Але, ну, добре. Все ж таки всі його прохання виконувалися. У нього були всі необхідні речі і так далі.

Але щодо там есемески чи наради. У нас дійсно є практика, у нас дійсно є досвід документування різних типів правопорушень в умовах СІЗО спільно з іншими правоохоронними органами, це чітко все визначено. Якщо нарада і була, я просто про це доповів міністру. Тобто було якесь прохання, прийдіть розкажіть, що ви хочете. Такі самі наради проводяться і з поліцією, з ДБР, не

по умовах, а взагалі по роботі в СІЗО. Приїдьте розкажіть, що ви хочете від нас, щоб ми вам де допомогли і так далі. Це нормальна конструктивна взаємодія. Працівники СБУ поїхали на нараду, пояснили, що... *(Не чути)*

_____. Євген Сергійович ... *(Не чути)* нормальна нарада, йому так само ... *(Не чути)* Нормальна це взаємодія, і у нас так само проводяться наради, можуть проводитися, і співпраця є певна. Це питання зовсім іншого характеру. Питання в тому, що там є причинно-наслідковий зв'язок, там є прохання працівників СБУ від ваших ... *(Не чути)* ваших підлеглих, які ви транслювали міністру, який так само навіть не відреагував на це. І саме тому прокурор зачитав це в якості обґрунтування ризиків.

Питання, було прохання про неналежні умови. Вони, може, і всі неналежні, але у вас є і належні, ми про це забуваємо. Це перше. Вони є належні так само, як і є неналежні. І було прохання забезпечити неналежні умови з неприємними сусідами через те, що він там їм чи хамив, чи він там працівник НАБУ чи ще щось, вже неважливо.

ШКАЛОВ Є.С. *(Не чути)*

_____. Я розумію... Правильно, Євген Сергійович, ми ж не до якості камер, ми розуміємо, і не до співпраці міжвідомчої. Зараз, ну, це я не знаю, це на... ну, ми от хочемо як НАБУ сказати, що ми точно, з нашого боку не про претензії щодо міжвідомчої співпраці, ми, пан Олександр зачитав, акцентуючи увагу, що на прохання працівників Служби безпеки не було відповідної реакції там навіть з боку міністра, який плюсанув. Він не відреагував ніяк, що так прохання було.

_____. *(Не чути)*

_____. Да, а ми його обшукали...

ГОЛОВУЮЧА. До цього.

_____. До цього.

ГОЛОВУЮЧА. Міністра. Тоді ще міністра. Ви вже на той момент обшукали.

_____. Ні, це не перший обшук у цього пана міністра. Да.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, є питання в членів комітету, я дам слово. Пані Олена, пані Вікторія і Ярослав.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Питання, пропозиція, запит, можливо, до пана Євгена.

Декілька років назад я в рамках делегації Парламентської асамблеї Ради Європи, ми якраз були з вашою колегою в *(нерозбірливо)* СІЗО і бачили там

всі ці камери. Я тут якраз можу поділитися з колегами потім вже, я думаю, зараз не треба на це час. Але суть не в тому, суть в тому, що ми тоді говорили про те, що неналежні умови і далі на міжнародній арені просили гроші для відповідного, скажімо, покращення цих умов.

То моє питання, воно більш загальне. Чи отримували ви гроші? Скільки? Яку міжнародну допомогу? Тому що соромно потім розказувати, якщо так воно витрачається.

І питання друге. Скільки часу вам необхідно і, можливо, яка юридична, законодавча допомога, щоби все-таки створити умовну еЧергу в камеру, ну, я не знаю, якісь методичні рекомендації. І як взагалі позбутися цього ганебного явища, про яке ми вже говоримо ці останні 30, 40, 50 хвилин, щоб такого ми більше не слухали, такого не було? У вас є конкретні пропозиції?

ПІКАЛОВ Є.С. Да, є. Дякую за запитання.

Насправді, у мене є досвід роботи з міжнародними партнерами і з проектами міжнародної допомоги. Я був директором департаменту в МЗС, я чотири роки працював в Брюсселі, я вмю працювати з донорами, знаю, як вони працюють. І це одне з того, чим я зараз дуже активно займаюсь, а саме ми намагаємось залучити донорські кошти.

Жодних донорських коштів на поліпшення умов тримання не було. Є там певні невеличкі проекти ООН, ЄС, які можуть там бібліотеку зробити десь в жіночій виправній установі, щось там, котел якийсь купити. Але що стосується покращення умов, то ні. Бюджет – так само ні. Якщо подивитись всі наші бюджетні запити минулих років, це не було враховано.

Але як ми плануємо це виплавити? По-перше, ремонти в Лук'янівському СІЗО відбуваються за рахунок коштів спеціального фонду, який СІЗО отримує за рахунок цих платних камер. Це невеликі кошти. Проблема є ще в тому, що СІЗО дуже старе, там немає взагалі вентиляції. Ув'язнені готують, стирають, сушать в камері, в якій єдина вентиляція – це вікно. Тобто це так є. Саме тому колишнім міністром юстиції, за його ініціативи, Денисом Малюською було вперше порушено питання будівництво нової установи. Був розроблений проєкт в 21-му році. І Верховна Рада проголосувала за виділення відповідного фінансування. І в цьому році ми почали будівництво нового корпусу Київського слідчого ізолятора на базі 119 УВП в Мартусівці, Бориспільський район. Вже ведуться роботи по демонтажу і реконструкції. Запланований рік здачі об'єкту в експлуатацію 28-й рік.

Але теж варто врахувати, що проєкт 21-го року, ми мали в нього вносити зміни в попередньому році, тому що не було враховано умови війни, зараз по ДБН треба, щоб було всюди укриття. Це ще одне підземне СІЗО, тому що ми не можемо, ми маємо забезпечити роздільне тримання. І ми це зробили в минулому році, оголосили тендер. До речі, теж там були нюанси різні, але тим не менше вже почали роботу.

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

СЮМАР В.П. Ми вже багато працюємо. Насправді, знаєте, ми зосередилися на таких точкових моментах, бо вони достатньо показові, але

вони, на жаль, просто свідчать про ширшу і дуже негарну картинку. От я просто поспробую показати, як це насправді виглядає. Коли ви пишете міністру, який потенційно є фігурантом розслідувань, він є політично ангажованою особою, коли Служба безпеки задіяна... Я не кажу, що ви знали, я вам просто розповідаю, як це виглядає. Це виглядає, що держава Україна ресурсом посадових осіб і цілих органів влади, які мали би займатися боротьбою з ворогами країнами і встановленням справедливості, як це є у функціях Мін'юсту, як я це розумію, правової держави, те, що ми називаємо правовою державою, воно якраз виконує от такі доручення, які мають на меті зламати, поламати, знищити. І це ширша картинка, і вона дуже погана. Насправді я просто розумію, що зараз відбувається, це знаєте, такий знак кожному, що рано чи пізно всі от такі речі вони можуть ставати відомими і за них доведеться відповідати. От я би дуже хотіла, щоб у цій справі були відповідальні. Тому що відповідальність наступає, і, можливо, це просто шлях до нормальної правової держави. Я знаю, що ви зі мною згодні.

Я хочу просто трошки ще розширити цю картинку і сказати, чого ми чекаємо далі, колеги. Тому що, з одного боку, ми зараз займаємося тим, що з'ясовуємо всі ці обставини і причетність до них, з моєї точки зору, для одного, щоб це не повторилося знов-таки.

Чи відчуваєте ви станом на зараз загрози для інституційної незалежності НАБУ і САП як незалежних антикорупційних органів. Я просто спостерігаю постійно продовження інформаційних атак. Читаю телеграм-канали, ні дня без НАБУ. Просто ні дня, кожен день про вас пишуть, про корупцію ваших співробітників, які дозволяють собі купувати садові будинки, наприклад. З купую ярликів, починаючи з різних "помийок" і тому подібне. Мені це виглядає на інформаційну підготовку з метою знищити довіру до НАБУ і САП, щоб потім спробувати зробити щось подібне. Чи є ще якісь ознаки таких речей, чи все-таки ви вважаєте, що ми на тому етапі, що всі готові зробити висновки як-от мій колега навпроти мене зараз, бо він зі мною погоджується?

Дякую.

_____. Дякую.

Ключові... Так, дійсно, фіксуються аномалії такі самі як фіксувалися до атаки, до липня 2025 року. Це хвиля помийних замовних публікацій огидних. У пана Ярослава Железняка, він вийшов, є розслідування на цю тему, хто стоїть потенційно...

СЮМАР В.П. Співробітники СБУ, що теж достатньо показово і, напевно, про це варто було би згадати. Я тут уже, вибачте, я цього не згадала. Якщо співробітники СБУ є власниками телеграм-каналів, і СБУ причетна до атаки на детективів НАБУ, і знову ми бачимо інформаційні атаки від співробітників СБУ, дуже багато питань до СБУ. Мені теж дуже шкода, що вони не прийшли, бо це до них питання. Вибачте.

_____. І так само і встановлення прослуховуючих пристроїв. Тобто ми зараз збираємо і аналізуємо всі факти, але, відповідаючи...

_____ . Повітряна тривога.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ми в підвалі, думаю, що можемо продовжувати.

_____ . Відповідаючи на запитання щодо можливих атак, ключові передумови можливості такої атаки, вони не усунуті. Ті всі вразливості і слабкості системи, які були використані проти нас, і, мабуть, і ключові особи, які використовувалися проти Національного антикорупційного бюро, вони фактично залишаються на своїх позиціях, я маю на увазі в правоохоронних органах. І чи здатна система оздоровитися і ці атаки стануть потенційно через якусь політичну доцільність неможливими? В мене є великі сумніви. Просто може бути... Чи це є ознакою підготовки найближчої атаки цією інформаційною хвилею? Також великі... може, це нагрівання поступово інформаційного поля і підшукування вигідного моменту. Це все можливо, тому що ключові передумови не усунуті, ні політична залежність правоохоронних структур і судової системи, гілки влади, суддів, які виносили і легалізували невідкладні обшуки, які я можу сказати зараз наперед, заздалегідь планувались. Тобто, да, люди планували заздалегідь і ми це зафіксували, це вже зафіксований факт, що обшуки заздалегідь планувались невідкладні. Або невідкладний обшук у нотаріуса начебто по незаконному збагаченню, по якому ці "помийки" воняли 3 місяці, невідкладний він цей обшук, розумієте. І ці всі невідкладні обшуки полегалізував Печерський суд, конкретні судді, які далі продовжують розглядати справи по наших детективах. Або ціле Головне слідче управління з цілими департаментами аж ціле недекларування виявили, 366-а, частина перша, якщо я не помиляюся. Тобто розумієте. Оця ключова історія, вона нікуди не усунута, вони всі ті детективи, які є під слідством, є встановлення техніки і, да, можна свідчити сукупно на цих речах, що це, можливо, буде отак. А питання, коли це може бути?

_____ . Я просто згадав дуже таке просте. Люди, які безпосередньо приймали участь в атаці на НАБУ влітку, вони не те, що не понесли жодної відповідальності, вони отримали певні заохочення, тобто когось підвищили по службі, комусь дали генеральське звання і, звичайно, вони думають, що вони рухаються в правильному напрямку, потрібно продовжувати знищувати антикорупційну систему і тоді вище політичне керівництво тебе заохотить до цього. Тому ми в такій ситуації знаходимося і просто чекаємо, коли наступного разу на нас нападуть і яким чином буде організована ця атака. А стосовно діяльності міністра і цього, що ми розбираємо, питання це не точкової ситуації, питання в тому, що ми вже кілька років намагаємося якимось чином зрушити з мертвої точки питання екстрадиції в Україну. Нам до війни відмовляли, посилаючись на те, що у нас неналежні умови утримання. Зараз уже дві причини: неналежні умови

утримання і війна. Так от тепер, коли будь-який адвокат в судових засіданнях за кордоном покаже, так дивіться, у них міністр, який має гарантувати належні умови утримання, безпосередньо займається погіршенням їх. Жодна країна при тому нам не видасть людей. Тому ми оці наслідки, оці прохання СБУ будемо ще дуже й дуже довго відкашлювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ярослав Железняк, будь ласка. Давно вже тримає руку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Так, колеги, я хочу до практичних речей перейти. 21-го... Євген Сергійович! Пане Євгене! Як, звичайно, не Герман Галущенко, але чув, що він зараз непогано тестує камеру самотійно. Вам 21-го... З сусідами. Безплатно. Добре. Ну, йому треба гроші збирати на заставу.

У мене декілька питань. 21 числа ваші співробітники отримують прохання від СБУ. Все вірно? До обрання... Напевно, чи ...

ПКАЛОВ Є.С. *(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. 21 липня, коли почалася атака на НАБУ, ви написали: поступило прохання СБУ працівників у відповідність... до працівників СІЗО. До кого саме? І хто звертався з боку СБУ?

ПКАЛОВ Є.С. Це був рівень виконавця.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ну, у виконавців є...

ПКАЛОВ Є.С. ...до Лук'янівського СІЗО.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. У них ім'я є?

ПКАЛОВ Є.С. Я не знаю.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ну, як ви не знаєте, після цього 18 листопада був запобіжний захід по ексміністру. Відповідно ви точно могли б поцікавитися, хто це був, і згадати. Хто саме з працівників СБУ робив...

ПКАЛОВ Є.С. Мені невідомо.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тобто ви взяли від невідомих працівників СІЗО прохання таких самих невідомих працівників СБУ, написали міністру, зайшли з міністром, поговорили з ним по телефону, потім... Ну, тоді чому ви вважаєте нас дураками, які мають в це повірити.

ПКАЛОВ Є.С. Це не прохання, це... *(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Погодьтеся, зараз наш діалог вважайте теж серйозним. Окей. Ще раз, хто ці працівники в СІЗО, які: а) написали вам про це, б) потім поїхали, чи до них приїхали СБУ для наради.

ПКАЛОВ Є.С. Це, напевно, був начальник установи, але він мені не доповідав.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ви звідки отримали цю інформацію?

ПКАЛОВ Є.С. Я інформацію отримав від своїх підлеглих ...*(Не чути)*

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Як звати вашого підлеглого?

ГОЛОВУЮЧА. Говоріть, будь ласка, у мікрофон. Говоріть, будь ласка, у мікрофон. Дякую.

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться... Наскільки мені відомо вказані обставини досліджуються в рамках одного з кримінальних проваджень, в якому я всі необхідні документи в органи досудового розслідування надав.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. Ми не орган досудового розслідування, ми народні депутати, вас викликано на Комітет антикорупційної політики. Ще раз я вас питаю, хто ті співробітники, які отримали прохання від СБУ?

ПКАЛОВ Є.С. Я маю думку, що це працівники Лук'янівського СІЗО.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ви з 17 лютого жодного разу не поцікавились цією інформацією? Це запобіжний захід по Герману Галущенко.

ПКАЛОВ Є.С. Дивіться, я дійсно не знаю прізвищ працівників СБУ, мені вони не відомі, хто звертався. Мені доповів один із заступників начальника Департаменту виконання кримінальних покарань, що ініціатор, тобто підрозділ, який здійснював оперативне супроводження, їде на нараду в Лук'янівське СІЗО обговорити якісь оперативні службові питання. І я коли задав, що вони хочуть...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Який підрозділ?

ПКАЛОВ Є.С. Оперативний. Не орган слідства, не слідчий підрозділ, а оперативний.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Оперативний в СБУ, без імені та прізвища.

ПКАЛОВ Є.С. Да. Я просто розумію, що є якісь оперативні працівники, які там роблять цю роботу, приїхали на нараду. Мені про це доповіли, я про це одразу доповів міністру, тому що двома днями раніше в день, коли я його вперше побачив, він мені сказав, що про такі речі доповідати. Я йому доповів, він поставив ...*(Не чути)* Потім мене набрав, спитав, умовно кажучи, як це взагалі організовано, як це відбувається, я йому все пояснив так само приблизно, як і тут.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Зачекайте, поступило прохання СБУ працівникам працювати в умовах СІЗО із затриманим керівником підрозділу НАБУ. Йому ймовірно оберуть запобіжний захід завтра, привезуть на Лук'янівське СІЗО, бросять у безплатну камеру з неприємними сусідами. Начебто фігурант хамив працівникам СБУ на обшуках. Зараз працівники СБУ їдуть до керівництва СІЗО на нараду. В якому моменті тут є *(нерозбірливо)* відносини?

ПКАЛОВ Є.С. Ще раз?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ну, ви сказали, що вони приїхали на якусь нараду, вам невідому. Мені здається, от ваше...

ПКАЛОВ Є.С. Мені доповіли, що сталося, що нібито був якийсь емоційний момент під час...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ні, так вони ж їдуть... Зачекайте, було спочатку звернення, ви доповідаєте 21 числа міністру, я так розумію, до обрання запобіжного заходу. Далі відповідно вже проходить ця нарада.

ПКАЛОВ Є.С. Я йому інформую, що є резонансна ситуація, про які він хотів, щоб я йому доповідав, що от є таке затримання, про яке говорила в цей день вся країна, і що ймовірно ця людина потрапить до стін Лук'янівського

СІЗО. І у оперативного підрозділу є певні думки організувати роботу в умовах СІЗО. І вони їдуть до нас на нараду, просять те-то, те-то. Все. Я доповів.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Окей. У мене дуже просте питання. Да, супер, я ж вас питаю два питання, достатньо простих. Хто цей оперативний підрозділ СБУ? І б) хто ці працівники невідомі, які вам доповіли?

ПКАЛОВ Є.С. Ні, я кажу, мені доповів один з заступників начальника департаменту, можливо, начальник департаменту, я точно не пам'ятаю. Ну, правда, ну я не пам'ятаю. І мені неважливо знати прізвище опера, який...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Нам важливо, ми його викличемо і запитаємо, хто його з СБУ питав.

Останнє питання. В Мін'юсті після цього була ініційована якась службова перевірка чи там службове розслідування?

17 лютого вся країна почула про вашу переписку з Германом Галущенком, який зараз так само, за вашою інформацією, перебуває у безплатній СІЗО, сподіваюсь, з поганими сусідами. Щиро йому цього бажаю, як і більшість українців. Тепер питання. Після цієї інформації, яка стала очевидно резонансною, чи ініціював виконуючий обов'язки міністра юстиції, чи я не знаю, як у вас працює, службове або розслідування щодо згаданого питання?

ПКАЛОВ Є.С. Можливо, там проводиться зараз іншими підрозділами службова перевірка...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. А можливо, чи точно?

ПКАЛОВ Є.С. А я не знаю, тому що це мене не стосується, я можу просто не знати. Ну, зазвичай не розписують пошту, якщо це мене не стосується, ну правда.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Добре.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, у вас було питання.

БУРМІЧ А.П Шановні колеги, шановні присутні, шановні працівники НАБУ! Дуже добре, що ми сьогодні зустрілися. Звичайно, та робота, яку ви проводите, вона ж не проста, ви знаєте, з ким ви маєте справу, і щоб мати ілюзії про те, що воно буде йти як по маслу і ніхто не буде чинити спротиву, це фантастика. І ви до цього повинні бути готові. Ті набіги, які на вас були влітку, є там суб'єктивні і об'єктивні причини. Думаю, суб'єктивні в тому плані, що їх ініціювали саме майбутні фігуранти вашої справи, можливо.

Але є і об'єктивні питання, але я сьогодні про них не буду говорити, тому що я думаю, ми поговоримо про це уже після війни і після нашої перемоги, і вашої теж. Тому що сьогодні ту війну, яку ви ведете проти корупціонерів, я думаю, вона полягає саме і в тому, що ви наближаєте мир. Тому що я абсолютно впевнений, ті корупціонери, які роблять свої статки під час війни і на війні, і в структурах оборони, і в інших, вони зацікавлені у своїх схемах, вони зацікавлені в тому, щоб була війна, а ви з ними боретесь, і я впевнений, що наближаєте всіх нас до миру. Тому ви можете бути впевнені, що наш комітет і особисто я незалежно від того, що ми будемо говорити по

багатьох питаннях після війни, але сьогодні ми вас будемо повністю підтримувати в усьому, можете в цьому не сумніватися.

Ті питання, які піднімалися, звичайно, і у вас є не святі, і всі правоохоронні органи мають право працювати. Звичайно, фігуранти будуть тиснути, будуть вставляти палки в колеса, але я думаю, що ви з цим справитесь і на сьогоднішній день проведете необхідні там заходи для того, щоб це все мінімізувати. Але я хотів би перейти, і, я думаю, буде саме цікаво і людям послухати все-таки, як у вас рухаються справи.

Хотілося б дуже знати, ми знаємо, що 10 відсотків від тих 115 чи 130 мільйонів там отримав, скажімо, той Галущенко, розказують, хтось ще скільки. А все-таки, коли ми дізнаємося, перше питання, кому вони все-таки пішли ці гроші? І коли ці люди, які отримали, будуть названі і будуть вами, як кажуть, спроведжені туди, куди вони мають... де вони мають знаходитись? Це перше питання.

Друге. Ви говорили, що це в основному гроші, які йшли відкатами. Але ж ми всі знаємо, що в тому ж Енергоатомі собівартість електроенергії, ми знаємо, там копійки, там гривня чи, може, навіть менше, а через... посередникам продавалася по собівартості, а посередник потім продавав бізнесу в 20, в 30 разів дорожче. Чи працюєте ви в цьому плані? Хто такі ці посередники? Від кого вони? І там кралось набагато більше грошей ніж ті 100 мільйонів, які були оприлюднені. Там мільярди кралися. Це ж могла держава заробляти ці гроші, але вони йшли посередникам. Ви з цими посередниками працюєте чи це, може, інший епізод, чи вам треба якась допомога чи ще щось?

Люди повинні знати глибину корупції. Тому що я ще раз кажу і підкреслюю, і я впевнений, ті корупціонери, які на крові роблять, заробляють гроші, вони зацікавлені у продовженні війни. І це можуть бути не тільки українці, можуть бути і інші якісь громадяни і таке інше. Тому ви, звичайно, на передньому фронті. Ви повинні нам це все показувати, і ми вам будемо допомагати у всьому цьому, тому що ваша боротьба, вона направлена не тільки на викорінення корупції, а наближення миру.

Тому от ці питання я два поставив, будь ласка, якщо можна, в рамках, те, що допустимо для, я розумію, для... щоб не завадило вашій роботі, будь ласка, нам було б цікаво.

ПКАЛОВ Є.С. Я, перше, стосовно...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Колеги, я перепрошую. Давайте... Чекайте, чекайте, давайте зробимо наступним чином. Давайте, по-перше, ми вже, я думаю, що будемо виходити на, після цього раунду відповідей на питання, будемо виходити на підсумки і домовленості щодо того, що ми будемо робити далі, тому давайте зробимо так. Ми зараз зберемо фінальний раунд питань, дамо антикорупційним органам можливість відповісти на них, я перепрошую, колеги, і далі будемо підсумовувати. Гарзд?

Колеги, в кого ще є питання? Будь ласка, Ярославе.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Технічне, просто ми брали паузу по питанню щодо заступника АРМА і пошук ...*(Не чути)*, якщо з'явилися, доповнення відповіді, да.

ГОЛОВУЮЧА. Ще в когось питання, колеги?

ШИНКАРЕНКО І.А. Поки там технічне питання вирішується, в мене коротенька пропозиція до Мін'юсту. Тут ми з Олексієм спілкувалися теж на цю тему. А коли я навчався в школі ще в 90-х роках...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Іване, перепрошую, давайте питання, бо я відчуваю, що це буде довго.

ШИНКАРЕНКО І.А. Ні. То батьки склали гроші в батьківській комітет, ми робили ремонт класу. То чому ті люди, котрі знаходяться в камерах, не можуть самі собі їх привести до якогось ладу. Якщо держава не може, то дайте можливість...

_____ . *(Не чути)*

ШИНКАРЕНКО І.А. Ні, чого, ви ж в Мін'юсті... Ні, ну, як відбувається, ми бачимо цю фотографію.

_____ . Дружина насправді іншого детектива, який тут перебував в СІЗО, Гусарова, вона навіть публічно казала, що вона зверталася, вона навіть готова була зробити за свої кошти ремонт. До речі, ми про нього забуваємо, про нього просто переписки немає.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ми не забуваємо.

_____ . Але він так само тримався в поганих умовах.

ШИНКАРЕНКО І.А. Чого це не можна зробити, якщо держава...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, колеги, давайте вже перейдемо до відповідей... Колеги, всі задали свої фінальні питання?

Я тут ще нагадаю, що в мене було питання. Якщо ви можете на нього відповісти з міркувань інтересів кримінального провадження, то чи досліджуєте ви далі питання так званого домашнього завдання пана Ковтонюка? Дякую дуже.

На всі поставлені питання тоді визначтеся, будь ласка, шановні керівники антикорупційних органів, хто буде відповідати.

_____ . Олександр Юрійович Абакумов.

АБАКУМОВ О.Ю. По порядку почну відповідати на питання.

Як ви бачите, ми методично робимо роботу щодо притягнення до відповідальності осіб, які задіяні до цієї великої схеми. Насправді ми зараз маємо четвертий місяць розслідування, а вже розуміємо дуже багато процесів, які відбувалися. І те, що ми затримали колишнього міністра енергетики, який потім був міністром юстиції, це якраз підтвердження того, що ми рухаємося

методично. І ціл'ю, що до Коха буде зібрано достатньо доказів щодо повідомлення про підозру, отримає це повідомлення про підозру.

Однак ви питаєте вже про результат цілого розслідування, в той час, як воно ще триває. Законом передбачений термін, який ми можемо мати для того, щоб розслідувати цю справу. І я думаю, що в кінці цього розслідування ми максимально проінформуємо суспільство про те, які факти ми здобули під час цього розслідування і які результати ми маємо в цьому розслідуванні. Тому дайте, будь ласка, нам трохи часу для того, щоб ми якісно виконали нашу роботу.

Один фактор, який вам зараз точно треба знати, що розслідування дуже велике, дуже велика кількість детективів залучена до нього. І зараз ми співпрацюємо більше ніж з п'ятнадцятьма юрисдикціями в рамках міжнародно-правової допомоги. Така співпраця не завжди швидка. Ми дуже вдячні тим юрисдикціям, які надали нам вже відповіді на наші запити про міжнародну правову допомогу. І саме завдяки ним є можливим повідомити було про підозру колишньому міністру.

Щодо посередників, які ви казали. Є ряд проваджень щодо людей, які виконують посередницьку функцію щодо торгівлі електроенергією, ми розслідуємо. Коли ми повідомимо про підозру, ми про це проінформуємо.

Щодо виконувача обов'язків керівника Енергоатома. Дійсно, там є факти щодо виконання домашнього завдання. Це є предметом окремого вектору розслідування в рамках так званої справи "Мідас". І в подальшому ми зробимо з цього висновок щодо наявності, чи можемо ми підтвердити, що він безпосередньо отримував та передавав неправомірну вигоду для членів цієї злочинної організації.

І останнє, що ми говорили, про заступника керівника АРМА. Тут варто зазначити, що, дійсно, від Національного антикорупційного бюро до моменту, коли він дивився в реєстрі, був запит про здійснення пошукових заходів щодо майна, яке належить підозрюванним в цій справі. Однак, тут привертає увагу його запит, який він здійснював. Бо він здійснював запити в реєстрі безпосередньо по номеру кримінального провадження і по адресі, де розташовано житло одного із основних фігурантів цього провадження – "Шугармена". І клініка там же розташована, в якій безпосередньо, за нашою версією, отримував неправомірну вигоду колишній віцепрем'єр. Тому тут питання, якщо цей заступник керівника АРМА мав в нас запит, мав всю інформацію для того, щоб здійснювати пошук майна підозрюваних, навіщо йому було шукати цю інформацію в реєстрі.

ГОЛОВУЮЧА. Чи є у вас гіпотеза якась з цього приводу, навіщо це відбувалося?

АБАКУМОВ О.Ю. Не знаємо, треба в нього спитати, напевно.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Я правильно розумію, що це все, що ви нам можете наразі сказати, власне, враховуючи що слідство триває? Ми до цього завжди з повагою ставимося. Я не наполягаю, я просто уточнюю.

_____ . Це гіпотеза. На той час колишня керівниця АРМА в ці ж дати була, скажімо, оприлюднено журналістське розслідування нового видання, "Української правди", якщо не помиляюся, де вона відвідувала цю адресу. На той час вона була керівниця, він її заступник, і це співпало в датах, чисто співпадіння.

ГОЛОВУЮЧА. Коли він шукав цю інформацію?

_____ . Да, да. Його запит по реєстру саме цієї адреси, за якою розташована клініка, яку журналісти продемонстрували, яку вона відвідувала.

_____ . Вона не була тоді керівницею.

_____ . Вона на той час вже не була керівницею, вибачаюся. Він був заступником, вона вже керівницею не була, бо вона одразу там після повернення незалежності була звільнена, після повернення незалежності НАБУ та САП. Тому колишня керівниця... Якраз це дати виходу журналістського розслідування. Тобто це співпадає дата пошуку за адресою, дата виходу журналістського розслідування, де вона була зафіксована як така, що відвідує клініку, цю адресу.

ГОЛОВУЮЧА. В мене є кілька гіпотез, але я, напевно, поки не буду їх озвучувати для того, щоб дати вам можливість також зробити вашу роботу. Але давайте тоді, колеги, давайте тоді підсумовувати і завершити.

Всі задали питання, правильно? Всі... Пане Іване, ще щось хотіли сказати?

_____ . В мене пропозиція. Чи можуть...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, мікрофон.

БРМІЧ А.П. Я до детектива Абакумова хотів звернутися. Чи є приблизні якісь дати, терміни, де ви можете уже якісь більше результати нам надати? Як ви плануєте, в планах же якісь є чи поки що немає, по термінах приблизних?

АБАКУМОВ О.Ю. Терміни найкоротші ...*(Не чути)* Але, якщо говорити про визначення конкретних, на даний момент я не можу. Тому що коли ми, знаєте, це як похід в такій... в темряві, коли ти хочеш знайти докази, ти їх знаходиш один, а за ним тягнеться і ще один, і ще один, і ще один.

БУРМІЧ А.П. Я розумію.

АБАКУМОВ О.Ю. І для того, щоб ця справа була...

БУРМІЧ А.П. Але все ж таки це місяці чи...

АБАКУМОВ О.Ю. Дивіться, я відповім з юридичної точки зору. З листопада... законодавство дає нам максимальний термін проведення цього розслідування до року. Тобто до листопада цього року ми зобов'язані закінчити це розслідування. Ми намагаємося зробити це максимально швидко. Я впевнений, що ми не будемо тягнути до листопада, але, мабуть, до кінця літа нам точно треба буде час.

БУРМІЧ А.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Дякую дуже, колеги. Давайте тоді підсумовувати.

Перше. Ми з вами фіксуємо, що на той момент, коли Антикорупційне бюро буде готове нам розповісти більше про те, а хто ж встановлював прослушку в детективки, яка розслідує в тому числі і ймовірні корупційні правопорушення в оборонній сфері, ми зберемося із НАБУ ще раз і обговоримо це питання. На зараз є гіпотеза, що цю прослушку встановлювали співробітники правоохоронних органів. Поправте мене, якщо я помиляюся, є гіпотеза, що встановлювали її не в процесуальний спосіб.

Далі. Ми також обов'язково окремо із НАБУ обговоримо питання, а як так сталося і хто ті правоохоронні органи, які передали членам злочинного угруповання "Мідас" інформацію про рух оперативних автомобілів, які використовували співробітники Антикорупційного бюро для того, щоби, яке співпадіння, в тому числі досліджувати і розслідувати дії злочинного угруповання, яке у нас входить в історію тепер як група Міндіча, і в НАБУ є ця інформація, і можливість співставити дані про рух автомобілів, які вилучені в злочинного угруповання, і ті запити, які робили зокрема співробітники правоохоронних органів. Ми обов'язково це окремо дослідимо.

Ми також обов'язково будемо надалі запрошувати Службу безпеки України для того, щоб зрозуміти, а хто ж ці люди, які зверталися з явно незаконними, я це підкреслюю, я лишаюся на позиції, що незаконне прохання було (прохання, за відсутністю кращого слова) з боку Служби безпеки України щодо умов утримання детектива Магамедрасулова.

Мені дуже сумно, пане Євгене, чути, що ви підписали відповідь про належні умови тримання Магамедрасулова, а тепер мені кажете, що ви від мене якось випадково дізналися, що не було вікна. Хоча це ваша робота знати, як відбулося розслідування і як відбулася перевірка, яку начебто ви ініціювали. В мене тепер є сумніви, що ви справді ініціювали перевірку, чи справді щось перевірили, чи просто написали мені чергову відписку і не зробили нічого в рамках ваших повноважень щодо того, щоби привести умови утримання, в даному разі детектива, але і загалом всіх ув'язнених, у відповідність до закону, якихось елементарних вимог людської гідності. Я не розумію, чесно кажучи, пане Євгене, як тепер з довірою ставитися до вашої роботи як людини, яка мала би відповідати за нормальні умови утримання в пенітенціарній системі, а виглядає так, наче, перепрошую, ви відповідає за ненормальні. І мені дуже шкода це все констатувати, знову також з огляду на те, що ми з вами зараз не перший раз обговорюємо питання. У нас є з вами історія переписки з цього приводу.

Чи все я підсумувала, колеги?

_____. Та да.

ГОЛОВУЮЧА. Да. Тому, колеги, ми закриваємо це засідання комітету. Але... Да, ви хочете щось додати, пане Олександрі.

АБАКУМОВ О.Ю. Да. Ми в найкоротший строк, те, що ми проговорювали на початку, підготуємо пропозиції щодо зміни ситуації з

реєстром судових рішень, бо це насправді для нас дуже важливо, для того щоб, можливо, нам допомогли з запровадженням цих змін.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, цю інформацію також на комітет надішліть, і ми будемо вам також особливо вдячні, якщо ви зможете на наступному нашому засіданні також проінформувати комітет щодо того, чи ви досліджуєте і до яких висновків доходите по ситуації із пошуком тодішнім заступником керівника АРМА інформації по кримінальному провадженню. Як це так сталося, що саме в цей час саме це кримінальне провадження його так надзвичайно зацікавило, враховуючи дані журналістів про те, що його колишня керівниця в офіс саме цього злочинного угруповання також влітку навідувалася, і це зафіксовано відповідно було журналістами. Ну, таке цікаве співпадіння, і я сподіваюся, йому також буде дана належна оцінка.

На цьому, колеги, я дякую всім присутнім і дякую тим колегам, які прийшли. Ми обов'язково будемо далі запрошувати тих, які не прийшли, тут як би навряд чи вдасться сховатися за відсутністю.

На цьому ми сьогоднішнє наше засідання закриваємо. І, колеги, до наступного засідання. І, колеги з НАБУ, також до наступного засідання. Дякую дуже.